

1939 ÁPR. 10.

VIII
HUSVÉT

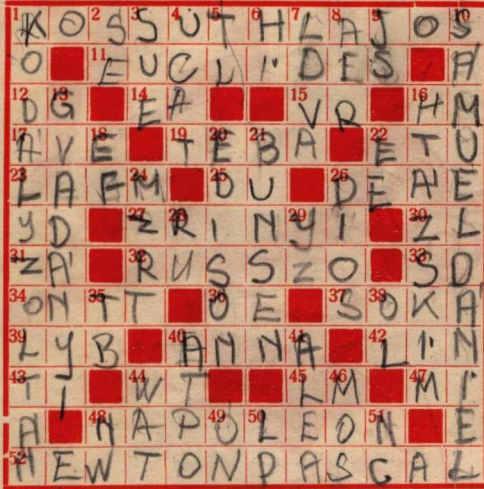
IFJÚ ÉVEK

KERESZTREJTVÉNY.

(10. pont.)

Filippinyi János.

Vizszintes: 1. Szabadságharcunk egyik alakja. 11. A geometria elemeinek első rendezéses összefoglalója. 12. A mély lelki szenvedés költőjének monogramja. 14. Latin ó. 15. Verseygy, Ráday. 16. Harsányi nevének és szülőhelyének kezdőbetűi. 17. Anyos, Virág, Emőd. 19. Személynévmás és rag. 22. Női becenév. 23. Francia meseíró nevének eleje + m. 25. Idegen személynévmás. 26. Dea egyik esete. 27. Az ő jelszava: „Ha rövid a kardod, töld meg egy lépéssel.” 30. Nagyszalontai új költőnk monogramja. 31. Ezzel kezdődik a zápor. 32. A „Du-contrat social” szerzője — fonetikusán. 33. Sik, Dugonics. 34. ...ola, finn városka. 36. Latin kettős hangzó. 37. Sok ideig. 39. Lyb. 40. Női név. 42. ...ne, a növénytan első rendszeresítője. 43. Személynévmás. 44. W. T. 45. Két rádiószereplő nevének kezdőbetűi. 47. Személynévmás. 48. Francia hadvezér. 52. Két kiváló fizikus.

Függőleges: 1. Népdalgyűjtő. 2. Tiltószó. 3. Soproni úszó egyesület. 4. Nem egész tucat. 5. Toldi Miklós atya nevének kezdőbetűi. 6. Indulatszó. 7. Mo... 8. Lég. 9. „Jog” mássalhangzói. 10. Két bibliai név. 13. A magyaros irány egyik alakja. 16. Vissza: Híres elbeszélő. 18. Betű — fonetikusán. 20. Világhírű fizikus. 21. Kémikus. 22. Azonos betűk. 24. Német zeneszerző nevének mássalhangzói. 26. ...kál — Virág B. szülőhelye. 28. M a végére: szeszes ital. 29. Y. Z. 35. Új költőnk monogramja. 38. Franciás írók egyikének monogramja. 40. Vissza: kívánj — latinul. 41. Kocka — idegenül. 44. Angol mechanikus (utolsó betűje hiányzik!). 46. Tisztít. 48. N. W. 49. Fém. 50. Láp eleje és vége. 51. Nc.

KERESZTREJTVÉNY.

(10 pont.)

Lakos György.

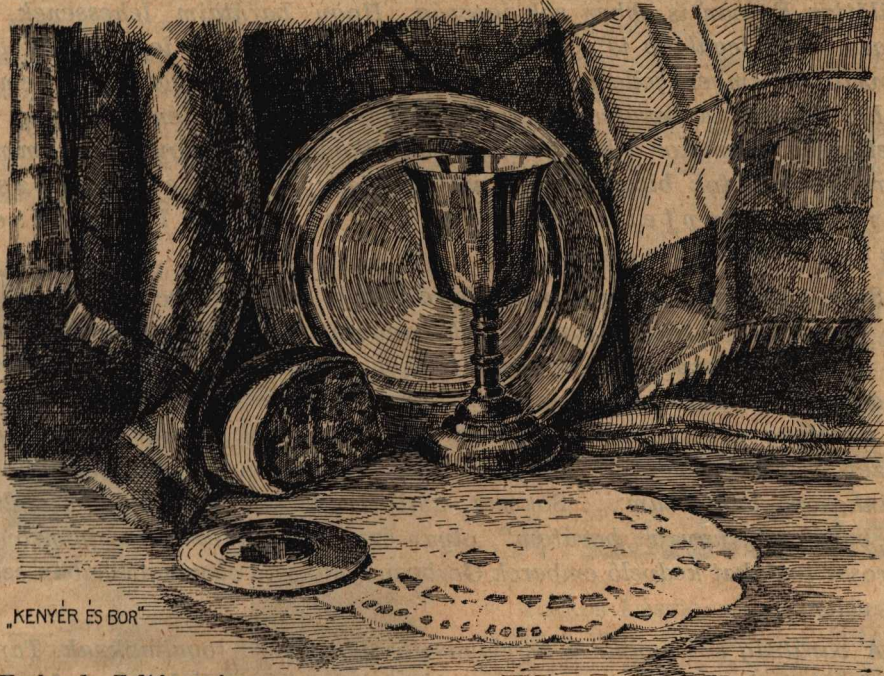
Vizszintes sorok: 1. Petőfi vers címe. 12. Ragadozó állat. Hazája Délázsziában, Ceylonban és Afrikában van. 13. Alak. 14. Kötüntetés, érme. 15. Rag. 16. Birodalom — angolul és fon. 18. Női név. 19. Evangélista. 21. Ösmagyar rossz isten. 22. Petőfi vers mássalhangzói. (A dal.) 23. Ordas, toportyán. 25. A-val az elején: szülő. 26. Rágcsáló emlős. Ma már csak a Rhone és Elba vidékén gyakori. 27. Tokaji édes bor. 29. Vissza: köszönet. 30. Petőfi vers címe. 34. Véna. 35. Kővér disznó. 36. ... Mais. (Kukorica latin neve). 37. GKA. 39. Odaajándékoz. 41. Feltételes kötszó. 42. Vissza: tenger. 44. Perced, órad, napod... 45. Földbe vajt üreg. 46. Balaton... (Fürdőhely). 48. Német praepozíció. 49. Lenn ellentéte. 50. Eszik az állat. 52. Dobálta — régiesen. 53. Petőfi vers címe.

Függőleges sorok: 1. Petőfi vers címe. 2. Method társa. 3. N-nel a végén francia város a Maas völgyében. 4. Ci... (Olasz államférfi). 5. Rag. 6. Petőfi vers címe. 7. Int, fedd, 8. Szájával — latinul. 9. Egyforma betűk. 10. Ázsiai állam. 15. Mulató. 17. Szülőd. 19. Hungary (Magyar gyártmány). 20. Sza... (Csoport). 23. Északi, tengeri állat. (H:A). 24. Katonai csoportozat. 26. Hon mássalhangzói. Üzéd ék hibával. 31. Zeneszerző. (A Himnusz megzenesítője.) 32. Lekvárai. 33. Pára (!!) 38. u. a. mint a Vizszintes 46. (Vissza). 40. Ión ék hibával. 41. Csuká. 43. Nem a földön. 45. A Vizszintes 49. ellentéte. 47. Ész, elme. 49. Ilyen az öreg kalarabé. 51. Felkiáltás. 52. Téli csapadék.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1939. ÁPRILIS.

XVII. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

„KENYÉR ÉS BOR”

Farkasdy Zoltán rajza.

VÁLTÁSÁG

Neki sebei voltak, hogy nekünk ne legyenek,
hogy nekünk ne égjenek, gyógyulva hegedjenek.
Hordozott keserű átkot, hogy mi átoktól mentek,
bünt, egy világnak szennyét, hogy mi tiszták és szentek,
kegyetlen kínhalált, hogy mi élők lehessünk.
És gyűlöletből ácsolt, kemény keresztet hordott,
hogy mi szeressünk, szeressünk, harmadszor is szeressünk.

Váltság! — — —

S ha nekünk mégis vannak sebeink,
mélységes mélyek, be nem gyógyulók,
behegedők, megint kiújulók,
véres, halálos, szörnyű sebeink...
és ha másoknak nem áldás vagyunk,
ha nem úgy élünk, járunk ideleln,
hogy aki lát, azt mondja: kegyelem...
Ha mi hordjuk a bűnünk nyomorát
és esünk, bukunk, botlunk végtelen,
akarva akaratlanul...
s olyan halálos-holt az életünk,
mintha temető volna a szívünk,
halál fuvalma a lehelletünk...
ha gyűlölködünk és nem szeretünk:
ítélet.

Nem volna váltság, nem lenne ítélet.

Akkor élénk, ahogy lehet.
Sebekkel, kízó fekélyekkel verten,
bűnünk hordozva, rabul, leteperten,
s nem lenne, aki ítéletre vonná
a mi halálos átokvert útunk,
ha, egyszer másképp nem tudunk.
Élénk, ahogy lehet.
Tisztaság, szentség, áldás, szeretet,
örök elérhetetlenül
tündökölnének a létünk felett.

De most olyan elérhető közel
olyan hívogatóan tündökölnék.
Miénk lehet a tisztaság, a szent,
halálon, poklon diadalmas élet!
Van váltság! S van, ha nem fogadjuk el,
ítélet. Túrmezei Erzsébet

BARÁTOM

A barátság utáni vágy ép olyan hiányérzete a diáknak, mint az éhség vagy a szomjúság. Akinek nincs barátja, arra majdnem úgy nézünk, mint a torzszülöttre. És van is ebben sok igazság. Hogy barátaim lehessenek, ahhoz szükséges, hogy legalább is egy nagyon csekély százalékig legyőzessék bennem az alapvető, ősi emberi jellemvonás: az önzés. Az önző, önmagával eltelt embernek nem lehet barátja. A barátság szeretetet kíván, a szeretet lényege pedig mindig az önzetlenség. S amikor a barát nélkül szűkölködő diákra úgy néztek, mint torzszülöttre, ti magatok bizonyítjátok azt a tételt: a helyes, egészséges emberi élet alapfeltétele bennünk, az önzés legyőzése és a szeretet elhatalmasodása.

Sajnos azonban mégis vannak barátságok, amelyek nem ezen az alapon jönnek létre, hanem üzleti szempontok, anyagi érdekek, valamiféle „hasznot húzás” kívánságai kapcsolják egybe a feleket. (Súgás, hizelgés, közös kívánság tiltott dolgok után, stb., stb.) Az ilyen társulás, összetartozás, nem is érdemli meg a barátság nevet. Ha igazságérzet volna bennünk, akkor nem álcáznánk ilyen szép és előkelő névvel: „barátom”, hanem megmondanánk nyíltan: pajtásom, cinkosom, büntársam... Sokszor, amikor egyesek nagy hangon emlegetik: így a „barátom”, úgy a „barátom”, olyan érzésekkel kavarog a gyomrom, mint mikor rossz tréfákat kedvelő emberek Gerbeaud-cukorka csomagolásában szappant etettek velem.

A barátság szó egyike a legmagasztosabb emberi fogalmaknak. Tartalmának képletét örökre meghatározta az a tény, hogy Jézus Krisztus is barátainak nevezte azokat, akik legközelebb állottak hozzá, akikre az evangélium terjesztését, a Róla való bizonyágtételt bízta. (János 15:15.) Azóta nem lehet barátságnak nevezni semmit, amiből hiányzik Ő. Akár tudatosan, akár öntudatlanul ott kell lennie minden barátságban. Ott kell lennie, mint Szeretet, amelyről már föntebb megállapítottuk, hogy lényege az önzetlenség. Ott kell lennie, mint tisztaság, becsületesség, jóság, amely irtózik a rossztól, a büntől.

Így van ott, ha öntudatlan. De néha tudatosan is ott kell lennie. Azok a barátságok voltak a világ legáldottabb, leggyümölcsstermöbb barátságai, ahol Jézus Krisztus volt az összekötő kapocs ember és ember között. Mi minden támadt az ilyen barátságokból. Nemzetek újulása, csodálatos és hatalmas szociális intézmények, hősök, mártírok, sugárzó életek. Kötetekre menne, ha csak néhány példát akarnék is részletezni. Könyvtárak telnének be, ha mind össze akarnám szedni. Nagyon áldott dolog ennek egy kicsit utána nézni a világ több ezer éves történetében.

De még áldottabb dolog lenne, ha egyszer megvizsgálnád, hogy a te barátságodban ott van-e Jézus Krisztus? És ha nincs, sürgősen hívd meg Őt is! Mert Nélküle a ti barátságotok is hamarosan aranypapírba csomagolt szemétté züllik, míg Vele papír nélküli arannyá érik...

Kárpátalja hazafért

Csodálatos véletlen révén a magyarság, amely több mint ezer évvel ezelőtt Vereckénél érte el a Kárpátok gerincét, most húsz esztendei elesettség és megaláztatás után újra Vereckénél jutott ki először a régi határig, a szabad levegőre. Újra visszakerült Nagymagyarországnak egy drága darabja s visszatértek hozzánk ruszin testvéreink, — Rákóczi

százados multban gyökerező erős barátság köt bennünket régóta egymáshoz és kezet fogott, hogy ezután ez a kézfogás ne szakadjon meg többé soha, hanem biztos segítséget jelentsen mindkét népnek a jövőre.

Magyarország meleg szeretettel ölelte magához az elszakított és sok nyomorúságot átélt ruszin népet, melynek cserébe a fáért és sóért, biztonságot, munkát és fehér magyar kenyeret nyújt a magyar haza. Újra egy álmunk teljesedett valósággá s reméljük, hiszszük, hogy az Ég kegyelme valóra váltja szívünkben élő többi álmunkat is.

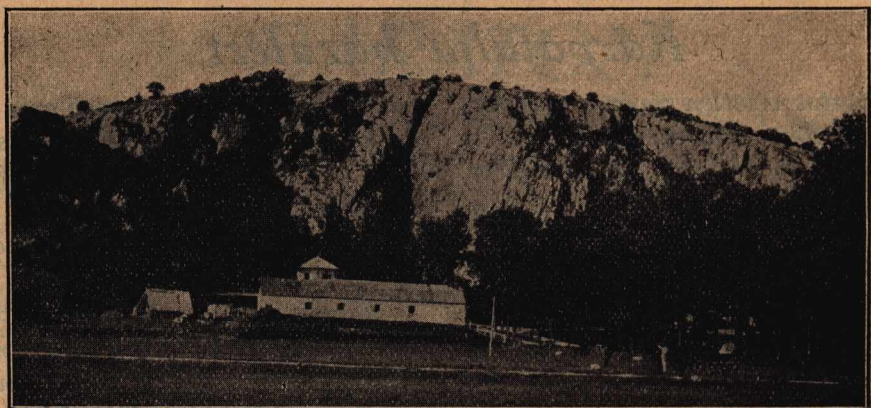
Magyar-lengyel találkozás a határon.

hú népe, — kik hosszú századokon át élték a küzdelmes, de dicsőséges magyar sorsot.

A húsz éves rabság megszűnt s a magyar honvédség csodálatot keltő menet után a kemény márciusi hóviharban összelelkezett, kezet fogott a lengyel testvérrel. Összelelkezett, mert az év-

A százéves költő

Torkos László, akinek a Petőfi Társaság a mult hónapban a Petőfi nagydíjat ítélte oda és melegen ünnepelte őt úgy is, mint a Petőfi Társaság alapító tagja közül az egyetlen élő tagot, ennek az évnek különösen emlékezetes és nagy eseményeket hozó ünnepnapján: március 15-én, néhány héttel századik életévének betöltése előtt csendesen elhunyt. Osztatlan szeretet és megbecsülés vette őt körül, Istentől gazdag áldásként boldog és őt mindig védelmező családi életet kapott s a csendes öregség hosszú évei alatt békés és oltalmazó szívek vigyáztak rá. Kőszegen született, evangélikus lelkészi pályára készült, később tanár lett és a budapesti-fasori, akkor még Deák-téri gimnáziumnak volt 1862-től 1877-ig tanára, közben 1872—75. években igazgatója is. Mély érzésű, csendes szavú lírikus volt, akinek költeményeit szívesen várta és szeretettel fogadta egy azóta egészen elmerült korszak magyar embere. Egyik jellemző költeményét olvasóinknak be is mutatjuk.

A barlang bejárata.

Baradla, az aggteleki cseppkőbarlang

Életem legelső földrajzi élménye, bár csak elbeszélés útján, az aggteleki barlanghoz fűződik. Még iskolába sem jártam, már élt bennem a vágy, hogy egyszer eljussak abba a csodálatos, előttem teljesen érthetetlen és elképzelhetetlen világba, melyről otthon sokszor hallottam. Ez a vágy azóta beteljesedett s valóságban előttem álltak a gyermeki fantázia szülte képek.

A barlang a Gömör-Szepesi Érchegeység délkeleti részében van s a mészköves területek egyik jellemző kísérője, karsztjelenség, több mással együtt.

Mészkőbe barlangot mindig a víz vág. A víz hatása erősebb, ha növényzet, főleg ha erdőség borítja a vidéket. Ilyenkor a kőzet repedésein átszivárgó víz nagyobb mértékben szénsavas, mint egyébként s a szénsavas víz sokkal jobban oldja a mészkövet.

A barlang kivésésében résztvesz a vizen kívül a környékről behordott homok, kavics. Csakugyan az aggteleki barlangban is megtalálható az ilyen hordalék. A föld felszínéről a vízfolyásokkal kerül a mélybe, hogy ott vésőként szerepeljen. Ennek a törmeléknek egy része a jósvafői forrásban nap-

világra jut, kisebb része a barlang egyes részeit, folyosóit tölti föl.

A barlangalakító vizek éppenúgy szép egységes rendszert alkotnak, mint valami felszíni vízrendszer. Van vízgyűjtő területe, egy főfolyója, mellékágakkal.

A barlang az egész környéknek vízlevezetője. A vízgyűjtő terület nagysága 36.19 km². A csapadék víz 13 felszíni víznyelőlyukon és számos szivárgó résen jut a barlangba. A föld alatt van egy főgyűjtőpatak, melybe mindkét oldalról nyolc mellékbarlang vize torkollik. Van még három karsztforrás benn a barlangban és töménytelen sok csepegő hely.

A fővíz a *Styx*, végigfolyik a főágon és Jósvafőnél a Jósvaforrásban és Komlóforrásban jut felszínre. Közben legnagyobb mellékfolyójával az *Acheron*-nal az ú. n. *Malomgát* alatt egyesül. Előzőleg is, meg utána is kisebb vízeséseken bukik le. Néhol gyorsan folyik, másutt lassan kanyarog, ha van helye, vagy szétterülve megy tovább útján.

Újabb mellékágak betorkolásánál kibővül a barlang néhol 50—60 m szélesre is, magasságban 30, 50 sőt 87 m-t is elérnek egyes helyek.

A Pisai ferde torony. ✓

Az Alabástrom-szobor ✓

A főpatak hossza kerekén 11 km. Az Acheron előtt fölveszi még a Rubikont is, melynek igen szűk folyosója van.

Állóvizek sem hiányzanak, a legnagyobb csónakázni is lehet.

Mint hogy a barlangot a víz vágta ki, a folyosók, termek követik a patakok futását. A járatok száma több, mint a vízfolyásoké, mert több járatban ma már nincs patak.

Fontosabb barlangrészek az aggteleki, jósvafői és domicai barlangjáratok, melyeket egymással szűk folyosók kötnék össze. Egyikből a másikba az áthatolás nem egyszerű feladat. Különleges felszerelés, ruha, lámpa stb. kell hozzá. Főképpen az aggteleki és domicai járatokat kapcsoló rész leküzdése nehéz, mert kétszer is át kell menni térdigérő ragadós agyagban egy csőszerű barlangrészen.

Az eddig ismertett barlangon kívül van még egy másik is, néhány méterrel lejjebb. Ma még nem járható, mert csak a keletkezés állapotában van.

Említettük, hogy a csapadék víznyelőkön jut a felső barlangba, így kerül az alsóba is. Az alsó barlangrendszer sokkal fiatalabb a felsőnél. Feltárása lehetetlen volt eddig, mert a fejletlen, szűk víznyelőkön nem lehet áthatolni. Olyan folyosók és termek, amilyenek a felsőben vannak, itt hiányoznak.

Már említettük a felszínivé váló patak nevét, a Jósvapatakot, amelyik a Jósvaforrástól kezdve viseli ezt a nevet. Itt hagyja el az egész vízmennyiség a barlangot. Ez a vízmennyiség az áradásoktól, illetve a csapadéktól függ.

Az áradások megfigyelése a barlangi vízrendszer megértése miatt igen fontos. Ilyenkor a barlang külső környékének mélyebb részei víz alatt vannak. Benn a

barlangban minden kis vízfolyás dübörgő áradattá válik a szűk falak közt. Az egyébként kristálytiszt, csendes futású patak helyén piszkos víztömeg rohan zúgva-bögve, medréből kicsapva. Elönti az alacsonyabb helyeket, zuhog a természetes gátakon. A belső víznyelőkön örvénylik s hörgő kavargás közben tűnik el egy része az alsó barlang felé, a többi tovább rohan még jobban megduzzadva az oldalágak vizétől. Közben mázsás sziklákat is mozgásba hoz a nagyobbbesű helyeken. Végül az egész üvöltöző, ordító folyóvá dagadt patak zavaros habot hányva dübörög ki a felszínre.

Eddig csak a pusztulásról volt szó, most hát nézzük az építőanyagokat.

Már pusztulás közben folyik az építés is, mert a félreesőbb zúgokban megreked a vésőként használt törmelék, de megjelenik maga a cseppkő is, ami mégis csak a legfontosabb. Apránként fejlődik, amint a pusztulás is lassú volt. Sok százezer évet vett igénybe a természet, míg így kialakította, ahogy van.

A kőzet repedésein átszivárgó szén-savas vízben oldott mész gyűrű alakjában kicsapódik a mennyezeten. Ebből lesz a sztalaktit. Ha a csepegés lassú, csak sztalaktit keletkezik, mert a padozatra nem jut a meszes vízből, közben elpárolog. Ha nő a csepegő víz, alulról fölfelé is nő a cseppkő. Ennek neve sztalagmit. Leggyakrabban egyszerre nő mindkét irányból. Ilyenkor, ha a barlang nem túlságosan magas, a kettő idővel egy oszloppá nőhet össze.

A csepegő vízben oldott sók, fém-oxidok minősége szerint a cseppkövek színesek is lehetnek. Színes cseppkőbarlang a thüringiai erdőben levő saalfeldi Tündérbarlang. Itt egy régi bányán szí-

A Zrinyi oszlopa.

A nagy Bálványoszlop.

várog át a víz, innen hozza a színező anyagokat. 35 különféle színű cseppkövet eredményezett.

Színeződésen kívül kristály kivirágzás is előfordul, mégpedig arragonit, kalcit, gipsz kristályok. Ez az egyik híressége a budapesti Szemlőhegyi-barlangnak.

Másféle előforduló alakzatok. Aggteleken az apró csapocskák, cseppkőfüggönyök, kéregcseppkövek, barlangi travertinok. A barlangi travertinó kis, egymásalatt elhelyezkedő medencécskéket alkot. A többinek nevében benne van az alakja.

A cseppkőképződés nemcsak a víz csepegésétől függ, hanem a barlangi levegő hőmérsékletétől, párateltségétől, a levegő áramlásától. Mindezek a tényezők a külső időjáráshoz alkalmazkodva változnak helyenként és időnként egyaránt.

Az aggteleki barlang cseppkőképződésményeinek változatossága méltán vetekedik más híres barlangokéval. A szebb, nagyobb alakzatoknak külön nevük van. Pl. Alabástrom szobor, Kínai pagoda, Minerva templom, Pisai ferdetorony, Zrinyi oszlopa, Bálvány oszlop, Aradi vértanúk 13 oszlopa. Érdekesek az oldalfalak függönyszerű képződményei, minők a Nagyfüggöny, Csipkefüggöny, Egri orgona. De ki gyózná mindeniket felsorolni! Hiábavaló volna akár hasábkon keresztül leírni.

Az elnevezések néha ráillenek az egyes alakzatokra, bár legtöbbször csak valamilyen szeszély juttatta nekik ezt

A barlangban nemcsak élettelen érdekességek vannak, hanem élők is. Állati és növényi élet egyaránt van, 262 fajta vagy azt a nevet (Ganymedes kútja). állat és 18 fajta növény.

Az állatok közt vannak igazi barlanglakók, melyek nem is tudnának másutt megélni; vannak barlangkedvelők, melyek másutt is megélnék, de az idekerült egyedek sorsukat teljesen a barlanghoz kötik; az ú. n. vendégek csak ideiglenesen tartózkodnak benn, szükségleteiknek megfelelően; végül a véletlen bekerültek, melyeknek, minthogy megélhetésüknek alapja nincs, sorsa a szokatlan környezetben a korai halál.

Az igazi barlanglakók mind kicsinyek és hófehérek. A vak ászka rák csak 5—7 mm, falakon, köveken él. A pokoli vakrák 2.5 cm-es viziállat. A mesterségesen meghonosított barlangi göte 20 cm. Ebbe a csoportba tartoznak az aggteleki ősvorak, egy pók, rablócsiga. Látószervük csökevényes, tapintó és szaglószerük fínom.

A barlangkedvelők közt giliszták, rák, legyek, rovarok vannak. Ideveszik a denevéreket is, bár ezek kijárnak a barlangból.

Barlangi vendégek közt megfordulnak, csigák, pókok, rengeteg szúnyog, kétfajta lepke stb.

Véletlen betévedtek közt volt már rák, mezei poloska, göte, béka, kígyó, egér.

A növényvilágot csak gombák, baktériumok képviselik. Természetesen egyik sem zöld, még a bejáratok közelében sem. Fontos szerepet játszanak a barlangi állatvilág táplálkozásában.

A feltárás közben elpusztult őslények maradványaira akadtak. Növényi nyomok nem maradtak ebből a korból, de állati és emberi nyomok vannak. Tudunk három denevérfajról, melyek még a múlt században otthonosak voltak itt, ma már nem találhatóak. Ősbarlangi

medvecsonatok kerültek elő szép számmal.

De beszédes jelei vannak az ősemlék ittjártának is. Csiszolt kő- és csonteszközök, bronz- és vaskorból való kultúrmaradványok maradtak ránk. Néhány szép rajzos agyagedénytöredék, a Domicában egy egész fazekasműhely vált ismeretessé, ahonnan különleges érdekességként cseppkövel vastagon bevont, díszített agyagedényt hoztak ki. A Denevér-ágban cölöpépítmények nyomaira bukkantak. Ugyanitt találtak ősi tűzhelyeket, kézimalmokat. Mindezeket a kultúreszközöket megtekinthetjük az aggteleki bejáratnál épített túristaszállók üvegszekrényeiben.

Elérkezve a történetre vonatkozó részekhez, lássuk egyúttal a barlang megismerésének történetét és a feltárt járatok hosszát.

Az aggteleki barlangrészt kis darabon már nagyon régóta ismerik. Első feltárásról a XVIII. sz. végéről tudunk, mikor két angol utazó járt a barlangban és talált meg egy kisebb részt. Első tudományos kutatásra 1801-ben Raisz Keresztély gömörmezei mérnök vállalkozott. Utána ugyancsak egy gömörmezei mérnök, Vass Imre 1825-ben föltárt 5 km-es szakaszt ismerteti 1831-ben megjelent munkájában.

1922-ben Kaffka Péter jut el a jósvafői ágba: ide mesterséges bejáratot vágta. 1926-ban Oan Majko cseh megszállt területről behatol a Domicába. A felfedező mégsem ő, mert már 1891-ben Siegmeth Károly tollából leírás jelenik meg egyes részeiről.

Kessler Hubert és társai 1931-ben indultak kutató útra. Munkájukat csak

1932-ben koronázta nagyobb siker, mikor átjutottak a Domicába. Ezt a részt a csehek egy azóta már eltávolított vasráccsal választották el a földalatti határon a magyar barlangrésztől. Ezzel a 7 km-es résszel 17 km-re nőtt a barlang hossza.

1934-ben megtalálják az alsó barlangot. Közben néhány oldalágat is feltárnak. Ma a barlang ismert hossza meghaladja a 22 km-t. Az egész világon a legnagyobb barlanggá vált a fáradhatatlan kutatók munkája árán. Az alsóbarlanggal együtt meghaladhatja a 30 km-t is.

Nagyságra nézve a Postumiai barlang következik utána 17.3 km-rel. Csak ha ehhez a közelében lévő Planina-barlangot is hozzászámítják, ami 6.7 km — de a kettő közt a kapcsolat a mai napig sincs bizonyítva —, kerül az aggteleki a második helyre.

Ma már mindhárom bejáratról egy-egy óras sétát tehetünk villanyvilágításban. A többi helyen a vezetők kézilámpával világítanak. A kutatóknak különleges felszerelés áll rendelkezésükre. A bejáratokhoz autót vezet, túristaszállók, vendéglő szolgálják a kényelmet.

A céltudatos munka következtében évről-évre mind több és több ember keresi föl a szépen fejlődő, tökéletesedő berendezésű barlangot.

Jövője újabb részek feltárással, idegenforgalommal, barlangvasút építésével kecsegtet, megnézése pedig feledhetetlen élménnyel.

Petrik Szabolcs.

KÉKESI L. 1939.

Japáni mese.

Volt egyszer egy Szantaró nevű, rendkívül csaváros eszű ifjú. Szantaró mindig csak vigyorgott, alkalmilag elkövetett mókás huncutságainak és csínyeinek pedig nem volt se szeri, se száma. Őkópéságát mindennek ellenére is mindenki szerette.

1.

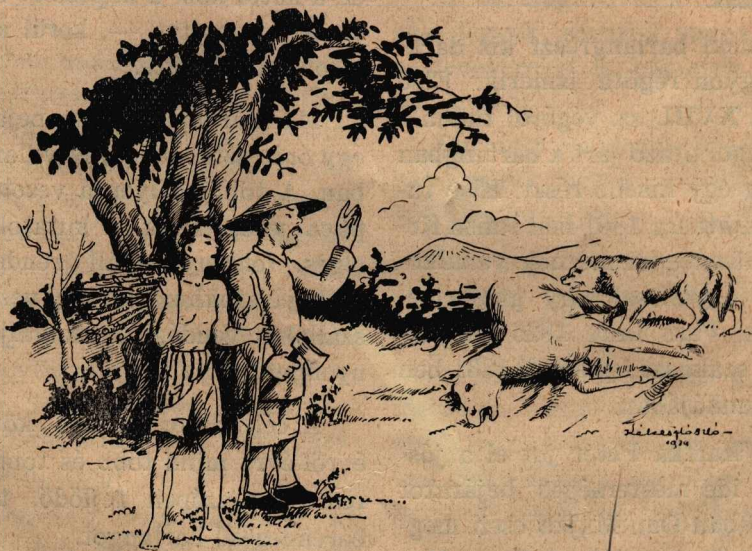
Egyszer ez a fickó egy paraszt házához szegődött el. A paraszt egy napon

szalad keresztül az úton, bizonyos, hogy szerencsétlenség éri az embert.

S mind a ketten hazafelé fordították útjukat.

Másnap újra kimentek mind a ketten. Mikor az erdőhöz közeledtek, Szantaró egy farkassal találta magát szemben.

— Gazd' uram! Farkas szaladt keresztül az úton.

Gazd' uram! A szerencse a lovat érte.

Szantaróval az erdőbe ment száraz fáért. Egyszer csak a céljuk felé vezető úton nyúl szaladt keresztül. A paraszt megijedt és így szólt:

— Menjünk vissza, Szanta. Ha nyúl

— Akkor csak siess, mondta a paraszt, mert a farkas szerencsét jelent.

Sietve beértek az erdőbe, a lovat kicsapták a rétre és bementek az erdőbe fát vágni.

Végre mikor már elég fát vágtak, fel akarták tenni a lóra, hogy lassan hazamennek. Szantaró megy a lóért, hát, ó borzalom, a ló hatalmas sebet kapott és élettelenül rogyott össze. A farkas falatozott a lóból. Szantaró visszafutott urához és jelentette:

— Gazd' uram! Jöjjön csak! A szerencse a lovat érte. Jöjjön csak gyorsan, különben a szerencse elmenekül.

Rohan a paraszt, hogy hol a szerencse, de csalatkozva, elhűlve állott meg, mivel csak a lovát felfaló balszerencse volt ott. Szantaró pedig így szólt:

— Gazd' uram, ha tegnap, mikor egy nyúl futott keresztül az úton, mindjárt az erdőbe megyünk, ez a szerencse nem jött volna. Ne legyen kend sohse babonás. Én ilyen ember mellett szolgálatban tovább nem maradok.

2.

Szantaró vándorútra kelt, hogy munkát keressen. Útközben találkozott egy pékmesterrel. Mikor a mester megkérdezte tőle, hogy mi a mestersége, mindjárt azt mondta, hogy sütő.

Éppen jó. Én éppen legényt keresek. Menj rögtön a házamhoz és láss munkához — mondta nagy örömmel a mester.

Este a mester kiadta Szantanak a parancsot a sütésre vonatkozólag.

— Parancsára; de mit kell tulajdonképpen sütnöm? — kérdezte Szanta. A mester meg felfortyant egy kicsit és Szantát húzni akarván, így szólt:

— Hogy mit süssél? Péklegény vagy te? Hát tudod, mit? Fülesbaglyot és majmot süssél — mondta távozóban és ment aludni.

Szanta legott tésztát gyúrt és csak egyre készítette és sütötte a füles-

bagoly- és majom-alakokat. Mikor megvirradt, a mester meg akarván nézni Szanta lázas munkáját, bement a pékműhelybe, hát látja, hogy hosszú kenyér, kerek kenyér egy sincs, csak füles baglyok és majmok állanak sorban. A mester ámult-bámult és ráförmedt:

— A nemjóját neki! Hát te mit sütöttél?

— Hát amit parancsolni tetszett. Fülesbaglyot és maj-...

— Ilyen ostobát még nem láttam. Hiszen ilyesmi nem kell a kutyának sem. Ki a csuda veszi meg ezt? Hé, fizesd meg a liszt árát! S a mester nyakon legyintette Szantát. Szanta pedig így szólt:

— De ha megfizetem a liszt árát, úgy-e enyém a kenyér? — Mire a mester így szólt:

— Azokra a fülesbaglyokra és majmokra igazán nincs szükség az én üzletemben. — Szanta kifizette a pénzt, a süteményeket hóna alá vette és vitte eladni a búcsúba. Az odatódult emberek ezt a különleges süteményt megcsodálták, szétkapkodták és Szanta sok pénzt szerzett.

3.

Ezután egy szabóhoz szegődött el. A főnök így szólt Szantához:

— Aztán ügyesen varrj! Hibát nem akarok látni. — Szanta elővette a tüt, a varrnivalót és egy nagy kád alá bújt s elkezdett varrni. A főnök ámulva-bámulva így szólt:

— Mit csinálsz? Hogy lehet úgy varrni? — Szanta így válaszolt:

— Nem azt mondta, főnök úr, hogy nem akar látni?

— Ne bolondulj! Csináld csak úgy, hogy lássalak!

Egy este a főnök így szólt hozzá:

— Szanta, csapd fel a kabátra az újját! — S ezzel elment aludni.

Az egyedülmaradt Szanta a be nem varrt újju kabátot ráakasztotta a ruhartóra, célbavette a kabát vállát és feléje dobta; de a kabát újja sehogy sem maradt meg a kabáton. Azután a másik újját vette elő és a másik vállára dobta. De egyáltalán nem maradt meg rajta. Bármennyiszer is csinálta ezt Szanta és dobálta a kabát újját felváltva hol az egyik, hol a másik vállra, a szentnek sem akart megtapadni. Közben megvirradt. A főnök felkelt, bement Szanta műhelyébe, hát látja, hogy Szanta nem aludt, fáradt mint egy talyigásló, de azért csak dobálódozik. A főnök ezt a tébolyodott viselkedést látva, hüledezve így szólt:

— Micsoda bűvészmutatványokat csinálsz te itt? — De Szanta halálos komolysággal válaszolt:

— Én semmiféle bűvészmutatványt nem csinálok. Egész éjjel fáradtam ezzel a munkával, de a szentnek sem akar odatapadni. Én azt a balkezes parancsot kaptam, hogy csapjam fel a kabát újját, s aztán nem alhatom egész éjjel, s ilyen fonák helyzetbe keveredem. — Ennek hallatára a főnök kikelt magából:

— Nem én vagyok a hibás. Én nem tudtam, hogy te az én szavaimat a te tökfesed szerint félremagyarázod. Én azt akartam mondani, hogy varrd be a kabátújjakat!

— Mi-it? Ostoba beszéd! Hogy mit gondolt, azt nem tudom, de mondani mást mondott. Ha értelmesen beszélt volna, már régen bevarrtam volna és jól ki is aludhattam volna magamat.

Most varrja be maga! Én alvás nélkül nem bírom tovább. — Azzal felállott és köszönés nélkül távozott. Vállára vetette cókmojkját és újra vándorútra ment, munkát keresni.

4.

Egyszer Szantaró megállott a piacon és szájtátva leste, hogy most hová szegődjék el. Egyszer csak egy asztalosmester jött oda és kérdezte tőle:

— Milyen mesterséghez értesz? — Szantaró rávágta:

— Asztalos vagyok.

Így aztán Szantaró mindjárt alkalmaztatást is nyert az asztalos műhelyében. Az asztalos üzlete éppen szemben látszott a piaccal onnan, ahol Szantaró állott. Az üzlethez vezető út irányában nagy ablak van, s mögötte a műhely. A mester így szólt Szantaróhoz:

— Az a nagyablakos ház az én házam, menj csak ott be. Én mindjárt megyek utánad.

Szanta legott berontott azon a nagy ablakon keresztül és így szólt:

— Egész jómenetelű üzlet. — A mesterné éppen a szobában volt, ámult-bámult a furesa munkáson, aki az ablakon keresztül jött be és meglepetten rákiáltott:

— Mit csinál maga itt? Megőrült itt ez az ember?! Mi a csudáért jön be ez az ablakon keresztül?

— Nagysága, ne haragudjék rám! Engem segédnek fogadtak fel és a mester küldött ebbe a házba.

Erre éppen megérkezett a mester is és látva a helyzetet, így szólt:

— Megbolondultál? Hogy lehet ablakon keresztül bemenni valahová? Hiszen az üveg egészen összetört!

— De mester uram! Hát nem azt mondta ön, hogy: az a nagyablakos ház az én házam, ott menj be. Én úgy tettem, ahogy mondta. És én csodálkozom azon, hogy ön nem az ablakon keresztül jött be, hiszen azt mondta, hogy utánam fog jönni — mondta nyugodtan Szanta. Másnap pedig már elpárolgott Szanta ebből az üzletből.

5.

Egyszer találkozott Szanta egy hepehupás úton egy kocssal, aki egy teherkocsiba fogott gebét hajtott. Ez az ember, mikor Szanta mellett elhaladt, egy percre megállította a kocsiját és kérdezte Szantától:

— Hallod-e? Beérek-e estig a városba?

Szanta megigazítva a kalapját, teljes komolysággal felelt:

— Ha lassan megy, odaér.

Ezt hallván a kocsis, az ifjút bolondnak gondolta, lehordta és megcsapkodta lovát. A ló megvadulva, szinte repült a döcögős úton.

Amint Szantaró estefelé a városhoz közeledik, látja, hogy az előbbi kocsis az út mellett hever. A kocsi is össze van törve. A kocsis segítségül hívta Szantarót, mert — úgymond — ő maga is súlyosan megsebesült és a kocsit is ki kell javítani. Így járt az ügyetlen kocsis, aki nem hallgatott Szanta szavára. Ő aztán így szólt hozzá:

— Nem megmondtam? Nem azt tartja a közmondás is: Lassan járj, tovább érsz!

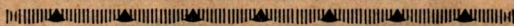
Eredetiből fordította:

Pap Ferenc.

Mák Pista asztala

A ritka örömben tegnap részesültem,
Hogy a Mák Pistával szemtől-szembe ültem
S amíg barátsággal beszélgettem vele,
Megtutatta, mit rejt asztala belseje.
Elő is sorolom rendesen egy végben,
Mik rejtöztek, ottan szép rendetlenségben.
Zöld festék, három kulcs, mellette fél olló,
Egy szép Tarka Regény: A kékszemű holló.
Aszpírines doboz, óralánc meg zsinég,
Üveg, mely tükrökhöz hasonlít némileg.
Aztán drót vonalzó, ceruza tünt elő,
Földrajzi Zsebkönyv és egy körömrészelő.
Jégbérlet és tollszár konnektor táskaszij,
Forgópisztoly dobja, üvegső, rajzpapír.
Alig használt csüzi s dióolaj mellett
Fogkrém meg az Egri Csillagok fülelnek.
Sorvezető, cipő, egy gumikarika,
Csavar, latin füzet és szájharmónika.
Két Tanári Zsebkönyv s egy rész az oldalán,
Mely esetleg körző lehetett hajdanán.
Rádió féligkész halmoz állapotban:
Igaz csak két csavar s némi drót, mi ott van.
A Biblia mellett ott az Ifjú Évek,
Melléjük egy törtött mérővessző téved,
Egy harapófogó és mellette társa:
Három megfaragott kis fenyőhasábfu.
Helyesírás-szabály, német-szótár, csavar,
Egy korhaát kalapács, mely vizet nem zavar.
Három számtanfűzet rajzokkal díszítve,
Egy latin nyelvtan, de négy felé feszítve.
Láttam még más tárgyat, talán hatot-hetet,
De ketten se tudtuk, vajjon mi lehetett:
Tetszik látni — mondja jóbarátom, Pista —
Van itt minden s igen dús gazdag a lista.
Minden tettemnek az a vezérlő elve,
Hogy az ember legyen mindig felszerelve,
S hogyha bánat éri bent az iskolában,
Itthon, gyönyörködjék gazdag vagyonában.
S ha ép nincsen kedve netalán tanulni,
Szórakozásképen legyen mihez nyulni.

Telek.

Gudmundit a neve egy legújabb ásvány-
nak, amelyet Svédországban fedeztek fel. Vas-
ból, antimonból és kénből áll, eddig még pon-
tosan meg nem határozott összetételben. Cse-
kély mennyiségben fordul elő Gudmundstorp
közelében, melyről nevét kapta.

Gazdagságom

Világintéző hatalomra

Nem vágyott szívem sohasem,

Fényes vagyonnal, kincshalommal

Mit ér ha nem kérkedhetem!

Van részem áldó hatalomban,

Szegény kincsekben sem vagyok,

Istentől nyert sok drága lelket

A magaménak mondhatok!

Soktól elválaszt bár a távol,

Szívemhez forrott mindahány,

Ha együtt látnám mind körülem,

Az üdvből is sok volna tán.

Nem fáj, közülüik egyet-egyet

Hogy csak percekre láthatok

Elég tudnom, hogy nem felednek,

Elég tudnom, hogy boldogok.

Csak hogyha búról, szenvedésről

Száll a távolból hír felém,

Bérc-, völgy kegyetlen távolának

Terhét csak akkor érzem én.

Akkor kívánnék csak hatalmat

Korlátlant, mint a gondolat,

Egy perc alatt hogy ott lehetnék,

Hová a szárnyas vágy ragad.

Epesztő bánat s dőre vágyak,

Csak akkor marják szívemet,

Mit ember bírhat földi kincsből,

Miért enyém mind nem lehet?

Saját kényemre nem maradna

A tenger kincsből egy parány,

Ujjongó szívvel, telt marokkal

Mind kedvesimre ontanám.

Torkos László.

Bölcs előrelátás. Csak átdolgozva lehet közölni. Sok benne a felesleges, hézagöltő sor. Tréfás vers akkor jó, ha minden sora „csattan”. A mellékelt két rajzból is jobb volna, ha tussal készülnének és gondosabban. Egyébként a rajzok felfogása jó.

K. T. Bonyhád. Az árva gyermekről írt kis versed még nem sikerült olyan jól, hogy közölni lehetne. Remélem, hogy jobbakat is írsz még.

Székelykői ünnep. A márciusi számra később jött, most meg már nem időszerű. Különböző is kissé elnyújtott s ha már székely nyelvjárásban akarod írni, tartsd is meg azt mindig, ne keverd más nyelvjárással. A vers nem megfelelő, így ritmus nélkül a szabad vers csak: próza marad. A rajz nem illik a vershez. Egyébként a küldeményt visszaküldtem. A nevet helyesbíttem. A másik vers májusban jön.

Már sárga levél hullt. Úgyes ritmusú, de túlságosan romantikus történet.

Tavaszi hangulat. Nem sikerült.

Május. Nem tudom a májusi számban közölni, mert sok versem van, amely közlésre vár. Egy még az ősszel küldött versed is kiszedve várja az alkalmat és a helyet. A lap a rejtvények miatt nem tudott elsejére megjelenni.

Vida László. Úgyes, okos kis dolgozatod megérdemli a közlést, de nem igen van már helyem rá.

DIÁKLEÁNY TIPUSOK. ✓

II.

A komoly tudós.

K. EKESI-K. LÁSZLÓ

„ÉS LESZTEK NÉKEM TANUIM.”

Csel. 18,23—19,7.

Találkozóhely.

Pál apostol *harmadik* missziói útjának központja — *Efézus*. Több mint két évet tölt el benne, ami az ő rohanását tekintve igen hosszú idő. Mi minden történhetett ezalatt! Alig pár jelenet maradt belőle reánk. De miért nevezzük Efézust *találkozóhelynek*?

Itt talál rá „véletlenül” Pál két hűséges munkatársa, Akvila és Priscilla — *Apollosra*. Eddig nem hallottunk erről az alexandriai nagy műveltségű és ékesszóló zsidó emberről. De zsidó-e? Hiszen ismeri az „Úrnak útját”, vagyis Jézus tanítását, s hirdeti is azt „lélekben buzgó lévén”. Érdekes, hogy nem tud a Jézus nevére történő *keresztségről*, mit az apostoli gyülekezetek gyakorolnak. S még érdekesebb, hogy — bár nincsen megkeresztelve — mégis bírja a *Szentlelket*. (A legtöbb újszövetségi példán ugyanis azt látjuk, hogy a Szentlélek kitöltése a keresztség aktusához kapcsolódik.)

Itt talál rá azután Pál arra a *tizenkét férfiúra*, akik „tanítványok”, tehát keresztyének, de ezeknek még több hiányuk van, mint Apollosnak. Ők is csak a János-féle keresztséget ismerik, vagyis a bűnbánat keresztségét és mit sem tudnak a Jézus nevére történő, üdvösség-hozó keresztségről. De ráadásul még a Szentlelket sem vették! Pál közvetíti ezt számukra, megkeresztelvén őket a „Jézus nevére”.

Apollos is meg a tizenkét férfiú is beleolvadnak ezután a keresztyénségbe, az *apostoli* gyülekezetekbe. Ez a két kis részlet világosan mutatja, hogy Pál nem az egyetlen misszionáriusa Kisázsianak, bár a legnagyobb, kiről a legtöbbet tudunk. Tőle *függetlenül* is terjedt Istennek igéje mintegy futótűzként. Nem *Pál* tette nagygyá Krisztust és róla szóló evangéliumot, amint ezt már nem egyszer dőre elmék állították. Ha Pál mondjuk korábban meghal, a keresztyénség diadalának akkor is ugyanaz lett volna az útja!

Csel. 19, 8—40.

Iskola, máglya, színház.

Efézusban lett Pálból „*professzor*”. A zsinagógában itt sem lehet sokáig maradása. A hívökké lettek önálló gyülekezetté alakulnak. De már annyian vannak, hogy kicsiny nekik egy magánház. *Termet* bérelnek tehát. Délelőtt, Tirannus mester tart benne filozófiai előadásokat, estefelé üzletzárás után pedig Pál tanít ott napról napra. Ott énekel a gyülekezet régi zsoltárokat, újabb himnuszokat. Imádkoznak tanítás közben többen is. S betérhet körükbe bárki, kit érdekel az ügy. Csak az Úrvacsorát tartják meg zárt ajtók mögött. Az *efézusi iskola* híveket hódít lassan az egész környéken, az egész tartományban.

Maradjunk azonban a városban. A keresztyén iskolának különös hatása van. Emberek olyan *máglyát* raknak, melyen nem sajnálnak 50.000 pengőt elégetni egyszerre! Drága ördögi mesterségre kioktató iratok, varázsszövegeket tartalmazó könyvek lángtengere ez! Bizony *babona* s *varázslás* nagy tekintélynek örvendett ottan. Beférközött a keresztyének közé is, illetve nem tudtak tőle azok sem máról holnapra elszakadni. Sőt az apostoli csodatételeket is belekeverték ebbe az ördögi munkába. De az élő Krisztus gondoskodott arról Pál útján, hogy e gonoszság tűzlángokba semmisüljön.

Gazdasági, kereskedelmi hatása is van az új hitnek. A pogány kultusznak ott egész üzeme van. Sok-sok kéznek ad munkát amulettek és házi bálványok készítése. Gyárosuk is van: *Demeter*. Nem is csoda, hiszen itt az ókor hét világcsudájának egyike: *Artemis* (Diána) temploma! Szé-
dületes alkotás. 128 oszlopa van, mindegyik 19 m magas. Ezek egy részét maga Krószus ajándékozta. A szentélybe 10 lépcsőfok visz fel. Díszoltára Praxitelestől való. 120 évig épült e nagy mű. S belül? Fekete fából a termékenység istennőjének a képe, mely a monda szerint az égből hullott alá. Ennek kicsiny ezüstmásolataiból sokan élnek Efézusban. Érthető hát a lázadásuk: Nagy az efézusi Diána! Csak az okos kancellár tudja lecsendesíteni a zajongókat a *színházban*, a népgyűlések szokott színhelyén. Persze abban tévedett a szónok, hogy Pálék nem is akarnak a szentély megrontói lenni. Igenis, ahol a keresztyénség megjelenik, ott mindenütt lerontja a bálványokat!

Csel. 20, 1—16.

Bizonytalanság.

Könyvünk adatait itt ki kell egészítenünk a *II. Kor.* levélben találhatókkal. Így megtudjuk, hogy Pál eredeti terve ez volt: elutazik *Jeruzsálembe* végre, hogy átadja a kisázsiai és az európai gyülekezetek adományát. Húsvétra szeretne ott lenni. De ennek előtte szándékában van meglátogatni még egyszer *macedóniai* és *görögországi* híveit. Tervét azonban felborítja a bizonytalanság. Rossz híreket kap *Korinthusból*, zavarok vannak a gyülekezetben, őt is megtámadják személyében. Ezt valahogyan rendeznie kell. Előre küldi *Timótheust* és *Erastust* Korinthusba. Közben maga is kap egy levelet a feldúlt gyülekezetből, tele kérdésekkel. Rögtön válaszol reá: ez *I. Kor.* levél! De az ügyet nem tudja vele elsimítani. Elküldi hát *Titust* is, újabb próbálkozásra. Majd ő maga is elhagyja Efézust s *Troasba* megy. Oda várja vissza Titust. De csak nem jön. Nyugtalanóságában áthajózik hát *Macedóniába*. Végre megérkezik Titus, jó hírt hoz: megcsendesedett a gyülekezet. Ekkor kiönti lelkét Pál, megírja a *II. Kor.* levelet, melyből ma is kiérezzük még háborgásait, átélt izgalmait. Levele elküldése után csakhamar maga is *Korinthusban* terem s még egyszer munkálkodik köztük három hónapon át. Innen írja meg híres Római levelét.

A jeruzsálemi út azonban nem megy simán. A zsidók lest vetnek ellene s ő kénytelen irányt változtatni, ahelyett hogy egyenest hajóznék haza, felfele veszi útját vissza *Macedónián* keresztül *Troasba*. Többen kísérik őt, valószínűleg a gyülekezetek képviselői, kik a nagy gyűjtött adomány átadásánál szintén jelen kívánnak lenni Jeruzsálemben. Persze így a húsvét még Filippiben éri őket s most már csak pünkösdre remélheti Pál a Jeruzsálembe érkezést. Még így is sietniök kell az aegai tenger szigetei közt dél felé hajózva.

Közben történik Troasban, hogy Isten csodálatosan megmenti *Eutikhust*, ki Pál hosszú éjszakai prédikálása alatt kiesik az ablakon. Nem feltámasztási csoda ez! Amikor Pál lemegy, úgy találja, hogy „a lelke benne van”. De mégis Isten csodája és kegyelme, hogy élve menekül meg e szerencsétlenségből. Itt halljuk egyébként először, hogy „a hétnek első napján” vagyis *vasárnap* gyülekeznek össze a keresztyének az Úr szent vacsorájának vételére!

Ehhez a búcsúhoz meg *Róm. 15, 23—24.* verseit vesszük segítségül. Pál tehát még Korinthusból azt írja Rómába, hogy *Hispania* felé menet meglátogatja ott a keresztyéneket. Miért tekint ennyire nyugat felé? „Mivel hogy nincs már helyem e tartományokban” — írja. Rendkívül feltűnő ez a megállapítás. Pál tudatosan be akarja járni evangéliumával az egész akkor ismert világot! Ő a pogányok, tehát az egész világ apostola! Nem úgy érti ezt, hogy neki minden faluban meg kell jelennie. Hisz azt meri mondani, hogy Kisázsia, Macedónia, Görögország tartományaiban már nincsen helye neki. Persze, hiszen a misszió maga magától terjed, ahol lábat vetett, s Pálon kívül hányan és hányan munkálkodnak már e területeken! Reá új területek várnak!

Ezért búcsúzik hát az *efézusi vénektől*, mondván, nem látják többé az ő orcáját! Közben ő is megöregedett ám, s ki tudja, mi vár reá? Kész is a halálra, de egyben új terveket sző. Milyen szép ez a kettőség a sorsát egészen Isten kezére bízó apostol szívében!

Az efézusi „véneket” egyúttal „*püspököknek*” nevezi. Nyilvánvaló, hogy itt a püspöki hivatal még nem egy ember tisztsége, csak amolyan megtisztelő cím. Pál természetesen nemcsak itt, de mindenütt kiválasztott egyeseket, akikre azután rábízta a nyáját, különben könnyen széthullottak volna a gyülekezetek. A búcsúbeszédet olvassuk el többször, lassan és áhítatosan; egyik legrészebb darabja a bibliának!

Csel. 21, 1—14.

Profétáló öv.

Még két érdekes jelenet Jeruzsálemig. *Tirus*: térdenálló gyülekezet a tengerpart fővényén! — *Cézárea*: Agabus szimbólikus profétai cselekedetet végez Pál övével. Gazdája megkötöztetik s pogányok kezébe adatik, akár csak a Krisztus. Pál nem ellenkezik, kész reá, akarja. És az övéi is, bár féltik, belenyugodnak e profétálásba: Legyen meg az Úrnak akarátja! Itt végződik a *harmadik* missziói út. Pál ugyan eljut még Rómába, de már nem megy, úgy viszik!

Keresztség.

Luther világosan meglátta s meg is láttatta, hogy a bibliában csak két olyan Krisztus-rendelte cselekmény van igazolva, ami szent jelnek (sacramentum), szent cselekvésnek, tehát: *szenségnék* nevezhető, — a keresztség és az úrvacsora. Valóban a Csel. könyvéből nyilvánvaló, hogy a gyülekezetek ezt a kettőt kezdettől fogva gyakorolták. Nem ismerünk olyan gyülekezeti életet, melyből e kettő hiányoznék. A keresztségről könyvünkben különösen sokat hallunk. Most csak *egy* vonását szeretnők kiemelni.

A keresztség az első gyülekezet véleménye és tapasztalata szerint: *Lélek-keresztség* volt! Akik megkeresztelkedtek, azok a Szentlélek ajándékát vették benne. Sokszor külsőleg, látszóan, hallhatóan bizonyító jele is volt ennek: az újonnan megkereszteltek titokzatos nyelveken beszéltek. Keresztelő János keresztsége (a *János-féle keresztség*) csak bűnbánati keresztség volt, megtérésre hívott. A „*Jézus nevére*” való keresztség azonban már új életet is teremtett, mert a Szentlélek vezetése alá helyezte az embereket. Természetesen volt kivétel is: Apollós pl. már a keresztség előtt bírja a Szentlelket. De az általános tapasztalat mégis csak ez: *Isten*

a keresztségben adja a Szentlelket! Ma ezt nem igen értik a keresztyének. Persze, ma leginkább csak gyermekeket keresztelünk. (Ami szintén jogos, hiszen az első keresztyének is megkeresztelték a megtérők egész „háznépét”, tehát a felnőttekkel együtt a gyermekeket is!) De bizony ma is érvényesnek kell lennie: Isten a keresztség által nem kevesebbet ad nekünk, mint az ő Szentlelkét, hogy az vezessen minket életünkön át. S nekünk tudnunk kell mindannyiunknak, kik meg vagyunk keresztelve, hogy Isten Szentlelke szólít, vezet minket a szentírás igéje által. Hallgassunk hát erre. Csak így becsüljük meg s használjuk ki keresztségünket!

Bibliai kérdések.

Március havi kérdéseinkre a helyes feleletek:

1. Unokatestvére, Kol. 4,10. — I. Kor. 9,6., Gal. 2,1. 9. 13., Kol. 4,10 verseiben említi nevét. — 2. Isten, a Jézus Krisztus szolgálója, az Úr dolgát cselekszi (I. Thess. 3,2., Fil. 1,1., I. Kor. 16,10.) A kegyelem ajándékának részese, prófétál (I. Tim. 4,14.) A gyülekezetet szíven viseli, kipróbált munkatárs, (Fil. 2,19—23., Róm. 16,21.) Képmutatás nélküli hívó (II. Tim. 1,5.) Pál szeretett, hű, igaz fia, követője a szenvedésekben is (I. Kor. 4,17., I. Tim. 1,2., II. Tim. 1,2.; 3, 10.) — 3. Csel. 16, 10—17., 20,5—6., 21,1—18., 27,1—28,16. — 4. A filippibeliek (Fil. 4,16.) — 5. A béreai szökeése Pálnak az ötödik volt; előtte szökött Damaszkusból, Jerzsálemből, Ikóniumból, s Thessalonikából.

Nyertes *Gáncs Mária* lett (V. g. Bpest) 11 ponttal.

Az eddigi öt alkalom *összesített eredménye*: 1. *Kokavec* *Károly* (VIII. rg. Békéscsaba) 49 ponttal. 2. *Miklós János* (III. g. Aszód) 38 p. 3. *Gáncs Mária* (V. g. Bpest) 37 p. — De a többieket is pontozzuk. Még két alkalom van hátra! Fel a munkára! Több ajándékjutalmat adunk!

Április havi kérdések:

1. Hány *korinthusi tartózkodásról* tud Pál apostol útjain a Csel. könyve s hányról a két Kor. levél?

2. Mely gondolatokat találunk meg egyformán Pál *efézusi búcsúbeszédében* és a *II. Kor. levélben*?

3. Az efézusi búcsúbeszédén kívül hol hivatkozik még Pál *saját példájára*?

4. Melyik ótestamentomi próféta visz véghez *szimbólikus cselekedetet övvel*?

5. A Csel. könyvének mely helyein van szó a *keresztségről*?

Határidő: 25-ike! Kezdődik a finis!

S. L.

HIBAKIGAZÍTÁS.

Mult számunk bibliai rovatába („És lesztek nékem tanuim”) sajnálatos zavart keltő hibasor csúszott be. Javítsuk ki a következőképpen:

A 207 l. „Csel. 17,1—15. Üzött vadként” cím helyett: Csel. 16,11—40. „Európában!”, a 208. l. „Csel. 17,16—34. „Kudarc” cím

helyett: „Csel. 17,1—15. Üzött vadként”, — a 208. l. „Csel. 18,1—22. Gazdag halfogás” helyett: „Csel. 17,16—34. Kudarc”, — irandó. Végül a 209. lapon a második bekezdés elé új címet írjunk így: „Csel. 18,1—22. Gazdag halfogás.”

A második cím kimaradt s így a többi eltolódott, az utolsó kettő pedig tévedésből összevonatott. Javítsuk ki.

ADOLÁR ✓

Irta: Hamvas József.

Amikor fészket raktunk a pozsonyi Rázgha Pál-utcában, a tájék félig szőlős kert, félig erdő volt. A civilizáció csak félve dugta errefelé a fejét, mint a rügy tavasz elején. De a délkelet felé hajló völgyre szelíd barátsággal ragyogott le a nap és ettől a napsütéstől népesedett be az utca egypár esztendő alatt. Lett kedves, mosolygó villanegyed.

Amikor odatelepedtünk, még nem ért idáig a pozsonyi villamosvilágítás dróthálózata. Holdvilágtalan, felhős éjtszakákon vak sötétség takart el mindent. Bár Pozsony akkori rendezett viszonyai között, nem kellett betöréstől tartani, mégis sötét, szeles éjtszakákon felébredt a biztonság vágya és szóba került, hogy jó volna házőrző kutyát szerezni.

Persze különböző tervek és indítványok merültek föl. A második osztályos gimnázista, aki May Károlyt olvasta, azt indítványozta, hogy vad kutyát kelene fogni, megszelidíteni. Ebből lenne az igazi házőrző. Sárrika a bernáthegyire szavazott, Évike okos foxit kívánt, Pitykegomb, a legkisebbik, kicsiny karosszékében komolyan ült és nem nyilatkozott.

A kutyabeszerzés elméleti téren maradt és az intéző hatalmak még egyáltalában nem gondoltak arra, hogy a tettek mezejére lépjenek.

— Behordja a sarat a lakásba! — nyilatkozott a legfőbb intéző hatalom.

A fejlődésnek ezen a fokán állt a kérdés, mikor egy hófúvásos zord estén kaparás, nyöszörgés hallatszott a szobába.

A gyerekek felugráltak és a megnyílt ajtón bozontos, hótól, sártól csapzott kutya vánszorgott a szobába. Pislogva nézett bele a világosságba.

Hogy milyen volt a fajtája, azon nem kellett vitatkozni. A bundája újfundlandira emlékeztetett, szelíd, bámuló borjúszele a bernáthegyire. Mozgása a magyar juhászkutyára. Egyszóval, nem volt alkalmas fajkutya kiállításra.

Sárrika valahonnan törlőrongyot kerített és Évikével szorgalmasan dörzsölték le róla a jeges havat és sarat. Pitykegomb érdeklődését teljesen lekötötte ez a művelet.

A kutya nyugodtan tűrte. A gimnazista a kamarából egy darab füstölt oldalast nyisszantott a számára. Az éhes állat mohón falta. Aztán érdeklődve nézett körül. Ki lehetett olvasni a tekintetéből, hogy ezt gondolja:

— Ügylátszik, jó helyre kerültem.

A lépcsőházban öreg pokrócon helyet készítettek neki éjtszakára. Arról persze szó se volt, hogy kizavarjuk a hóviharba.

— Majd meglátjuk reggel, marad-e, vagy elmegy.

Hát maradt. Amikor ezt kétségtelesen meg lehetett állapítani, az lett a kérdés, hogy mi legyen a neve.

A gimnazista római neveket ajánlott, Brutust, Cézárt, Nérót. Sárrika, akinek erős érzéke volt a népi motívumok iránt, valami folyó nevet ajánlott, hogy meg ne vesszen. Legyen Tisza, Sajó, Maros. Évike komoly arccal állapította meg, hogy ha kutya, legyen

kutya neve: Bodri, Cigány, vagy Pajtás. Pitykegomb rábólintott.

A kérdés egyelőre eldöntetlen maradt, mert a gyerekek iskolába mentek. Délután jókedvű muzsikus barátunk kukkantott be hozzánk és éppen vígan verte a zongorát, valami divatos nótát játszott és énekelt, mikor a gyerekek behozták a kutyát.

A derültlelkű művészember nagyot nevetett, mikor meglátta a furcsa szerzetet.

— Na, gyerekek! Ez aztán a pompás kutya! Ennek valami szép regényes

ebédet. Pontosságával elérte, hogy félretették neki a csontokat és a maradék ételleket. Három-négy ebédet minden megerőltetés nélkül el tudott fogyasztani.

A környékről nem igen járt el. Csúpan a vármegyének szemben lakó főjegyzőjét kísérgette el az utca végéig, néha tovább is. Ügylátszott, különösen érdeklődik Pozsony vármegye dolgai iránt.

Világosan bizonyította ezt a következő eset:

Díszközgyűlésre készült a megye és

Aki be akart menni, arra ráfordult.

nevet kell adni. Például azt, hogy Adolár.

Derűtség az egész házban, így írta róla a parlamenti tudósító. Ez a név lehengerelt minden ellentállást. Így lett hangos házunk tája az Adolár névtől. Ezt harsogták a szomszéd házak gyermekei. Adolár a környék gyermektársadalmának rendes tagja lett.

Nem is ment el többet. Sőt teljesen behelyezkedett a helyi viszonyokba. Például rövid időn belül kitanulta, hogy a szomszédok mikor ebédelnek. Ebéd végével pontosan megjelent konyhájukon és farkcsóválva kérte a neki szánt

a főjegyző is díszmagyarban indult a gyűlésre. Adolárnak feltűnt a dolog és érdeklődni kezdett, mi lehet a megyeházán. Ezért a főjegyzőt nemcsak az utca végéig kísérte el, hanem nyomon követte a megyeházaig.

Ott valahol meglapult, amíg a gyűlést el nem kezdték. Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra a dobogó zöld asztala mellett. Egyszerre megdöbbenve látják a hajdúk, hogy Adolár ott ül a széksorok között vezető szőnyegen, szemben a szónokkal.

Megpróbálták feltűnés nélkül eltávolítani. Adolár olyan dühösen vicso-ri-

totta rájuk a fogát, hogy nem akarták zavarni a szónokot. Gondolták, hogy majd a beszéd után kizavarják.

És Adolár nyugodtan hallgatta végig Apponyi beszédét. Mikor befejezte, Adolár felkelt, otthagyta a közgyűlési termet. A többire nem volt kíváncsi. Hazajött.

Adolárnak voltak egészen különös ötletei. A Rázgha Pál-utca akkor még csak házunkig volt szabályozva. Tőlünk feljebb vízmosásból alakult kanyargó gyalogút vezetett a Hegyiliget felé.

Szép időben, vasárnap délutánoként, a pozsonyi kirándulók ezen a szűk gyalogösvényen mentek föl a hegyekbe, mert erre nem járt kocsi, pormentes volt a levegő.

Adolárnak egyszer az a különös ötlete támadt, hogy tiltakozik a kirándulók inváziója ellen és ahol az utca megszűnik, a keskeny ösvény elejére leült és nem eresztett be senkit. Aki be akart menni, arra ráfordult és megmutatta jó, erős, fehér fogait. Az emberek megtorpantak, tömegbe verődtek, de Adolár, mint egykor Leonidasz a termopilei szorosban, bátran szembezállt a támadó tömeggel.

Valaki elhozta a rendőrt a Kecskékaputól. A rendőr becsöngetett hozzájuk. Beparancsoltuk Adolárt és a népvándorlás megindulhatott a gyalogúton a hegyek felé.

Ez az ötlet azonban végzetessé vált Adolárra. Egy csomó feljelentés érkezett és a rendőrségen azt tanácsolták, hogy adjunk túl Adoláron, mert csak így lehet lecsillapítani a felháborodott közvéleményt.

Így került Adolár a Szepességre. De ez a változás annyira lehangolta, hogy többé nem támadt egyetlen ötlete sem a száműzetés szigetéén.

Az ifjúság dala

*Nálunk a télben is tavasz van,
Nálunk a halál is születés,
Nálunk a lomha éjben pitymallat szól:
Amíg mi élünk, nincsen temetés!*

*Mi elbízott boldog nagy göggel
Merész mámorban álmodunk jövőt...
S ha rügyfakasztó szent erő kell:
Mi táltost hívunk s áldozunk erőt!*

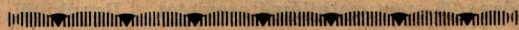
*Mi a harsonák, bolond, részeg népe,
Mi mindig szépet, nagyot akarunk,
Nekünk indulót zúg szívünk zenéje
És fáklyát csóvál este a karunk!*

*Minket nagyon szeressetek,
Mert szent a vágyunk, szent a bánatunk
És szent a szikra, amellyel a bércen
Az oltárnál mi máglyákat rakunk.*

*Minket nagyon szeressetek,
Mert mi is nagyon szeretünk...
Szeressetek, még akkor is ha lázzal
Bezárt kaput és ajtót döngöztünk,*

*De nálunk a télben is tavasz van,
Nálunk a halál is születés,
Nálunk a lomha éjben pitymallat szól
S amíg mi élünk: itt nincs temetés.*

Dienesch Erzsébet.

A beszélgetés.

XIV. Lajos francia király egyszer egy orvost talált Moliere-nél. Nagyon csodálkozott:

— Magánál orvos van? Mi baja?

— Semmi, Felső csak beszélgetünk.

Ő orvosságokat rendel, én nem veszem be és meggyógyulok.

A Polgári Repülés Főhatósága legutóbb közzétett adatai szerint 1939. január 1-én 22.983 vizsgázott repülőgépvezető (pilóta) működött az Egyesült Államokban. Ugyanebben az időben 11.159 repülőgép közlekedett az Egyesült Államok területén. A tervek szerint erőlyesen hozzákezdenek a repülőszemélyzet szaporításához, mert ezt a fegyverkezés érdekei is megkívánják. Évente 20.000 új repülőt akarnak kiképezni.

A világ leghosszabb légivonala az amsterdam—batáviai. A hollandi repülőgépnek, ha útra kél az ázsiai hollandi gyarmatok felé, tizennyolc országtól kell ú. n. átrepülési engedélyt kérnie. Az első hollandi hajó 15 hónap alatt az első hollandi repülőgép két hét alatt tette meg az utat, míg ma a KLM-repülőgép öt és fél nap alatt jut el.

Az elmúlt évek során végrehajtott különböző népszámlálások eredménye szerint jelenleg kereken 2.139 millió ember él a földön. Az emberiségnek több mint a fele Ázsiában lakik. Európa az emberiség negyedrészenek, Amerika egy nyolcadának szolgál lakóhelyül. A lakosság sűrűsége Európában messzemenően a legnagyobb. Itt átlagosan 48 ember jut egy négyzetkilométerre, amely számadat tízszeresen mulja felül Afrikáét. Ázsiában, amely a maga 54 millió négyzetkilométernyi területével a legnagyobb szárazföld, a lakosság sűrűsége 28 négyzetkilométerenként. Rendkívül ritkán lakott ezzel szemben Amerika, ahol átlagosan 5, Délamerikában meg éppen csak 4 a négyzetkilométerenkénti lakosok száma. Ausztráliában pedig csak egy ember jut egy négyzetkilométerre.

Az ostiai ásátások gyorsan haladnak előre, mert az olasz kormány az 1942. évi római világkiállításra a régi római kikötőváros romjait is teljesen fel akarja tární. Az ostiai múzeum máris valóságos kincsesára a szebb-nél-szebb leleteknek. A romok között találtak

három hatalmas márványtáblát is, amelyek Krisztus születése után 152-ben köbevésett évkönyv gyanánt szolgáltak és érdekes adatokat tartalmaznak a város akkori történetére vonatkozólag. A napvilágra került istenszobrok közül a legszebbek Mithras, Bacchus és Venus márványszobrai.

Német kimutatás szerint az élelmiszerellátás terén az európai államok között Magyarország áll az első helyen. A magyar élelmiszertermelés 121 százalékig fedezi a belső fogyasztás szükségletét. Legkevesebb élelmiszert termel Anglia, amennyiben itt az önellátás csak 25 százalékot tesz ki. Utána következik Norvégia és Svájc, Németország 90 százalékát, Olaszország 95 százalékát tudja saját terményeiből fedezni. A délkelet európai államok termelése meghaladja a lakosság szükségletét. A tengerentúli államok élelmiszertermelése messze fölötte áll az európai országokénak. Argentínában pl. 264 százalék a termelés arányszáma.

A németbirodalmi vasútak mozdonyai évenként kb. 12 millió tonna kőszénat használnak el, a német háztartások 15 millió tonnát.

Mesterséges smaragdot kapott ajándékba a németországi eberfeldi, mesterséges drágakőgyártól az amerikai Természettudományi Múzeum. A mesterséges smaragdot közszemlére tették ki s a newyorki ékszerészek is megtekintették. Az ékszerészek véleménye is az volt, hogy a mesterséges smaragd tökéletes a maga nemében, a szakértő szeme sem talál különbséget közte és a természetes smaragd között. Ugyanazon anyagokból áll, mint a természetes smaragd. Tudományos eszközökkel is nehezen deríthető ki mesterséges volta.

A fény általában emeli a munkakedvet s így nem lényegtelen, hogy a munkahelyiség milyen színű. A fehér szín (frissen festve) a fénynek 82—89 százalékát, a krémszín 73—78 százalékát veri vissza. P. F.

A ZENGEK A ZENGŐN ÁT...

Jutalmazott útleírás.

Irta: Werstroh János II. évf. tanítónövendék, Sopron.

Tavasza van! A zárt ablak üvegtábláin át első reménysugarait küldi hozzám a nap. Az erdő is felvette zöld köntösét és már csak a messzeszállt lakóit, a madarakat várja. A mező is virágozik. Minden ébred. Mintha a jó Isten hívogatná az embereket csodás szépségekkel telt kertjébe, oly nagyon vonzó a természet. Nekem is szól az erdő, hívogat a mező minden virága. Jöjj pajtás, gyere gyarló emberfia, itt nálunk mindent megtalálsz. Kincset, gyönyört és ami legtöbbet érő, az egészségedet. Keményszívű és lelketlen ember az, ki e hívásnak nem tesz eleget. Én a természet hívását már kora tavasszal megéreztem, de kirándulásra csak májusban mehettem.

A sötét éj és a fényes hajnal közötti órákban még homály borítja az egész vidéket. A faluban néma csend és nyugalom uralkodik. Néha-néha a kakas figyelmezteti az alvókat, hogy közeledik a reggel. Négy órakor ébredtem. Hamar elkészültem mindennel, mert már előző nap előkészítettem a szükséges „holmikakat”. Vidám hangulatban és füttyszóval hagytam el csendes kis falumat, Vár-alját, és mentem a reggeli ködben álló

virágos réteken, mezőkön fel a hegyre. Szürke, átlátszatlan ködben úszott az egész vidék, de a kelő nap aranyos sugarai behintette sugaraival a távoli hegyeket. Mintha most született volna minden, mintha most került volna ki az Alkotó kezéből. Oh, természet, oh dicső természet, mely nyelv merne versenyezni véled. Természet!... Benne van már nevedben is a termés, a születés és a boldogság! Itt künn szabad öledben érzi csak igazán az ember, mily közel van Istenhez. Itt érzi csak igazán gyarló kicsinységét a nagy természetben. Amint így gyönyörködtem az élém táru-ló képben, el sem tudom mondani milyen érzés fogott el. Elöttem a zöld erdő, a madarak csicsergő szép éneke édes visszhangra talál benső énemmel. A lány hangokba belevegyül a levelek zizegése, a vadak surranása és a patak-cok csobbanása. Az ember önkénytelenül is az ősi állapotra gondol. Milyen lehetett ebben a gyönyörűsége-s kertben az első emberpár nyugodt és gondtalan élete. A sötétzöld, fekete községi erdő mögött egy halványék árnyvonal húzódik. Ez a „Mecsek”. Megújult erővel és akarattal vágok neki az üres és kihalt

„mocsolás” völgyének. A vékony galylyakból font, sövénnnyel bekerített erdészkeretet és a magaslaton álló erdészlakot elhagyva, egy szép kies völgybe értem. Csendes elmélázásban haladok a vizes réten. Az óbányai erdő mögött éppen akkor kelt fel a nap. Bíborvörösén és diadalmasan lépett az ébredő tájra. A fényözön behintette a kis patak kristálytisza vizét és ebben a szépséges képben egy pacsirta fúródott nyílsebesen az ég felé. Hirtelen megállott útjában és azután fel- és alálebegve elzengette dalát, annak, aki nekünk e szép reggelt adta. Cserkészszemmel, nyíltan és bátran nekivágok a zöld erdőnek. Az erdő melletti ösvényen búbos-banka ugrál sűrű, tarka köntösében, fején magas tollbokkrétával; hosszú hegyes csőrével fáradhatatlanul szedegeti az ugró szöcskéket és más kártékony rovarokat. Az útszéli vadrózsa kínálgatja szép virágait. A rózsa a tiszta szív jelképe; tüstént le is szakítok egyet és kalapomra tűzöm. Bokrok sűrűjében éneklőmadaraink királya, a fülemile csattog és hív, csalogat mind mélyebben be az erdőbe. Elöttem a „halálvölgy” sziklája úgy csillog a kora reggeli napfényben, mintha gyémánttal szórták volna tele. A mélyebben álló sziklaszirt hasonlít egy oroszslánszájhoz, nagyon vérengő, mert sok áldozata volt már. Most már emelkedőssé vált az utam és közeledtem a hegy tetejére. Sajnos, ahogy végignézttem, láttam, hogy alattam egy igen mély völgy húzódik. Leereszkedtem a madárdalos völgybe. Teljes sötétség volt még. Egy kicsit elfáradtam már, és az ózonillatú fenyőfák hús takarója alatt reggelihez láttam. Köröskörül mindenütt fa és fa. Csendesen, elmélázva hallgattam az erdő madarainak énekét. E csendes melódiákba egy ál-

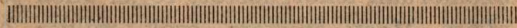
landó morajlás vegyült. Alig 10 lépésre tőlem egy kis ér folydogált és ennek csobogása hallatszott fel hozzám. Újra felszedelőzködtem és követtem folyását. Rövidesen egy bővizű forráshoz vezetett. Kristálytisza vize fölött karcsú szitakötők röpködtek, hártyaszerű szélén zsíroslábú, piszkos bogarak mászkáltak. Nemsokára otthagytam kedves helyemet s a Cserkészinduló és egy pár lelkesítő vígdallal megmásztam a harmadik nagy dombot is. Ahogy bujkálok az erdőben, egyszerre a sűrű bokrok közül kibontakoznak Kisújánya házai. A meredek ritkás fákkal beültetett legelőn ereszkedtem le a csendes faluba. A faluban szegényes sváb nép lakik. Erdőirtással, agyagedénykészítéssel foglalkozik. Szegénysége ellenére mégis jókedélyű. A falut már régen elhagytam, felértem az óbányai hegytetőre. Itt megállok. Körülnézek. Tőlem északra egy hosszú zöldessárga csík vonul végig az erdőszegélyen. Ez a dunántúli mezőség és a Sárköz, áldásthözó búzamezőivel. Délre a Mecsek kéklő hegyei tűnnek szemem elé. Megindulok és újra fenyőerdőbe érek. Az óriási fenyők barna törzsükkel olyan jó hatást tesznek az emberre, hogy önkénytelenül is hús lombjai alá kívánczik. Az erdő szépségét élvezve, haladtam ezen a kavicsos erdei úton és elértem a püspöki vadaskertetet. A sűrű erdőbe már behatol egy-egy eltévedt napsugár és nemsokára teljes világosságba érek, mert kilépek egy széles platóra. Most látom először a Zengőt. Alig hittem szememnek. Már itt vagyok? — kérdem. Hisz' még nem is vagyok fáradt. Most jön ám csak a java. Püspökszentlászlóba egy keskeny gidres-gödrös kocsit vezet, nagyon meredek hegyen lefelé. Hatalmas templomáról és Szent László királyunk szob-

ráról nevezetes ez a hely. A falu egyoldalas település. Igazi erdei falu. Határában mindenütt szénégető boksákat látni. Szegény népe ebből él. Fenyőfákkal körülzárt úton haladtam, és egyszerre egy kis erdei út vezet egy magaslaton álló Szent István szoborhoz. Állítólag itt sebesült meg a nagy király. Szép kies réten haladtam előre fel a Zengőre. A vadaskertben a vadak vidáman mozognak. A völgy patakja mellett egyszerre hét szarvas tűnik szemem elé. Nagyon fáradt voltam, azért leültem és figyeltem a kedves állatokat. Amint észrevettek, eliramodtak. Én is felszedelőzködve megindultam a meredeknek. Eleinte csak ment a túra, de később már csak egyik fáról a másikhoz kapaszkodva másztam meg a csalittal takart hegyoldalt. Felértem a hegygerincre, ahol egy kis pihenőt tartottam. Azt hittem, hogy már fent vagyok, de eszembe jutott, hogy a hegy nyeregalakú, tehát egy kis szerpentint is kell még megmásznom. Örökkévalóságnak tűnt már fel az út. Végre magam előtt láttam a karcsú, fából épített kilátótornyot. Leraktam holmimat és letelepedtem a kilátó aljába. Rövid pihenő után rőzséért mentem. Csakhamar égett a tűz. Szalonát sütöttem, ez volt az ebédem. Ebéd után felmentem a toronyba, ahol gyönyörű kép fogadott. Remek!... Fenséges a Mindenható munkája. Alattam minden zöld. A világoszöld pázsitból egy-egy piros folt világlik. A mecseki kis falvakat fehér vonalak kötik össze. Közvetlen alattam van Hosszúhetény. Festői népviselete, eredeti népszokásai révén ma már országoshírű. Valahol messze egy ezüstfehér girbe-görbe vonal húzódik. Ez a Dráva. Messze kődbe vész a drávántúli hegyek szürke koszorúja. Az előbb említett keskeny sáv végig-

vezet a hegyekkel koszorúzott rónán, majd valahol keleten belevegyül egy szélesebb síkba. Ez a Duna. Sokáig gyönyörködtem ebben az istenadta képben. Aztán majdnem elkiáltottam magam az örömtől. Hisz' ez a mienk! A magyaroké! Tekintetem azonban a messzeségbe tévedt. Látom a gyönyörű Drávántúlt, Dráva és Száva közét. Ez az ország húsz évvel ezelőtt még a mienk volt. Szomorúan lehorgasztott fejjel állok jó ideig. Most éreztem csak, milyen a honfibú. A természet tüzei az embert: „Visszaszerzem!” Tüzet gyujtok a kétharmadért! Attól a tüztől majd rémülten menekül az ellenség. Európa szégyenfoltját, Csehszlovákiát már megtörtük. Győzött a magyar igazság! Harcolok a többiért is. Ez lesz életem legfőbb célja. Ezért kérem Istenemet, nemesítse jellememet, bővítse tudásomat és fejlessze a bennem rejlő tehetségeket. Sokáig álltam így a néma csendben, míg egyszerre felharsan Hosszúhetény harangja, jelezve, hogy dél van. Lassan mentem le a lépcsőfokon és elmentem a hegycsúcsot körülvevő erdőségbe, ahol vidám nótaszóval szedtem egy csokor virágot. Közben egy feketülő váromot, Zengő várát fedeztem fel. Majd kedves emlékekkel, megelégedetten hagytam ott a vén kilátó környékét. Lassan mentem a helyenként szakadékos, árkos hegyoladalon lefelé. Gyönyörű erdők és szép vidék van erre. A hegy alatti völgyben feltűnnek Pécsvárad történelmi nevezetességű tornyai. Bokrok, cserjék árnyékában egy patak mentén haladva értem le a faluba. Igen kedves hely. A szép nagy katolikus templomot megkerülve egy hatalmas négyszögletű bástyafal tárult szemem elé. A lőrések, falak még mindig jó állapotban vannak. Beléptem a várba. Tág

parkban állottam. A vár egy alacsony fallal két részre oszlik. A fal mögött van a sokkal mélyebben fekvő gazdasági udvar. A bástyatoronyban van a Vak Béla vármúzeum. Megtekinteni már nem lehetett, mert késő volt. Pedig lett volna ott érdekesség, hiszen itt sínylette végig szegény, szerencsétlen királyunk, Vak Béla, fiatal korát.

(Folyt. következik.)

Első díjat nyert rajz.
Fiedler Ferenc VII. o. t. Nyiregyháza ✓

Édesanyám

Jutalmazott vers

Az arca fehér,
mint a képzelet
s hozzáillenek
jól a kék szemek.

Felénk száll Tőle
minden gondolat,
értünk vállalja
hűn a gondokat,

értünk sír minden
komor éjjelen,
értünk van Nála
könny, vágy, értelem,

értünk volt, él és
fog halni talán
az én édes, jó,
drága kis, anyám . . .

Most itt ül csendben,
arcán ránc terem
s hogy elsimítsam,
kezem ráteszem.

Merengéséből
gyorsan feléled
s így szól: — Hagyd fiam
ez már az élet . . .

Simítom arcát
s a redő marad!
az Égen együtt
a felhő s a nap

és a szivárvány
messze kóborol,
. . . túl az életen,
túl a gondokon . . .

Lakos György
VII. o. t. Békéscsaba.

Hej, az a fordítás!

Vannak egyesek, akiknek egyáltalán nem kenyerük a fordítás. Különösen a latin. Sokszor szerez vidám percek az osztálynak egy-egy „kifordítás”.

Jót nevettünk, mikor Árpád barátunk az alvilági révésznek, Charonnak ama nevezetes és csodálatraméltó tulajdonságáról tájékoztatott minket, miszerint annak őszülő szakála *vállán* volt található — *állá* helyett. Hogy korszakalkotó fölfedezésében mi vezethette, még ma is titok előttünk s azóta is nagy tisztelettel nézünk osztályunk újdonsült régiségkutatójára.

Történtek azonban már németórán is hasonló mulatságos műfordítási kísérletek. Két ilyenről tud a krónika. Heine egyik szép költeményét fordította Jancsi, és sikerült is neki már majdnem végig lefordítania, egyszercsak azonban megtorpant egy sornál, mely így hangzott: *die Mädchen horchten ernsthaft*. Mit tagadjuk, itt megállt a tudomány. A sűgásra nem hallgat, kisűti ő a maga emberségéből is és már mondja is: *a lányok komolyan horkoltak*.

Feri barátunk már nem volt ilyen szilárd jellem, nem vetette meg annyira a szellemi mankókat. Ő egy Lenau-verset fordított, melynek ez volt kritikus sora: *Immer dichter fällt es*. Jöttek a sűgások minek következtében ily szavak hagyták el Feri ajakát:

Mindig sűrűbben hullanak a költők.

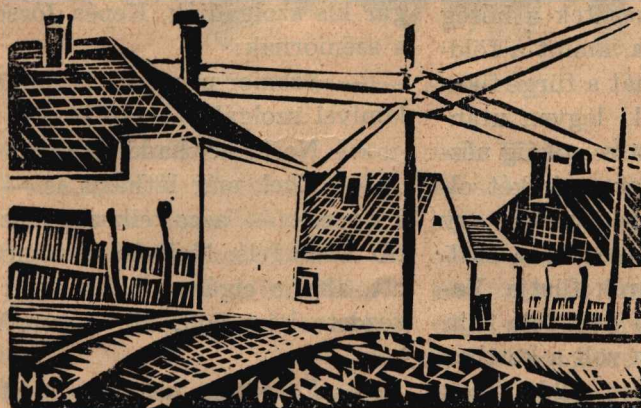
Marschalkó Gyula
VIII. oszt. t. Bpest.

Sírnak a harangok

Sírnak a barna harangok,
Sír a magasban az ég is,
Fájva suhannak a hangok,
Eljön az éjszaka mégis —

Szállnak az árnyak a rétben
Mint szívemben a bánat:
Éjjeli tompa sötétben
Messzire nézek utánad ...

Veczán József
VIII. o. t. Nyíregyháza

Város széle.
(Celldőmők)

Móritz Sándor
IV. o. t.
linoleummetszete.

Regény.

Írta: Fehér Gábor.

(Nyolcadik közlemény)

Azt egyikőjük se tudta, hogy előttük egy három rőf széles és másfél rőf mély árok van, megtömve szalmával, amelyet részben átítatott a beömlő szesz. Egyszerre húsz tógátus jelent meg a földhányáson, hosszú rúdakat tartván előre. A szénior átkiáltott a terjedő lángon.

— Katonák, láthatjátok, hogy itt élő lélek át nem jön. Ha pedig mégis megpróbálná valaki, vissza fogjuk taszítani a rúdjaikkal a lángok közé.

A várnép a fogát csikorgatta.

— Megálljatok dejákok; agyonverünk benneteket kövel.

— Na akkor nagyon siessetek, mert itt mindjárt égyiptomi setét leszén, ha a láng a bürokhöz ér.

A kék láng közben sárgával vegyült és magasra csapott. A katonák és deákok egyaránt hátrálni kezdtek a hőség miatt. A várnép láthatta, amint a földhányásra hordta a szalmát a fürge fika-had, hogy ha majd kell, legyen utánpótlás a tüzelőben. De ezt se sokáig nézhatték. A lángok egyszer csak két oldalra hajoltak, a középen pedig egy sárgásbarna füstfal emelkedett, a szalma közé tömött zöld bürok füstje. Valami kis szél volt, s az a kert felé fújt. Pár perc múlva már nem volt a kertben hajdú, de egy se. Mert a zöld bürok olyan, hogy annak a füstjét élő lény ki

nem állja. Ez gyulladásba hozza a szemet, a torokban pedig olyan görcsös fájdalmat okoz, ami legfeljebb egy-két percig bírható. Pásztoemberek szoktak néha a szúnyog ellen rakott tűzre fűvet rakni. Ám azt minden pásztor tudja, hogy ilyenkor a fűvet tanácsos szinte szálinként válogatni, hogy bürok ne kerüljön közé, mert ettől még a jószág is megvadul és a világból kiszalad. A füstölés még a legelején tartott, de már nem volt hajdú a kertben. A harc itt — egyelőre legalább — eldőlt a katonaság tökéletes vereségével.

Örült a diákság, hogyne örült volna. Egymást ölelgették a földhányás tetején. A szellő most elállott néhány percre. A füst egyenesen égnek emelkedett. Ez volt az a perc, amikor egy cingár kis szolgadiák, Kepés József eléállt a széniornak:

— Szénior uram, én is tudok ám valamivel szolgálni a skólának!

— Ne te ne, hadd lássam.

— Ehel, már láthatja is — kiáltott a gyerek, — azzal elkezdett szaladni a tűz széle felé. Nyilván át akart menni ott, ahol a cigánysor fala meg az árok kezdete közt volt. kb. egy rőfnyi üres hely.

— Fogjátok meg! — kiáltott Kávásy. Tízen is szaladtak, de már késő

volt. A gyerek gondolkodás nélkül és fürgén, mint egy mókus átszaladt a keskeny ösvényen és eltűnt a füsttengerben.

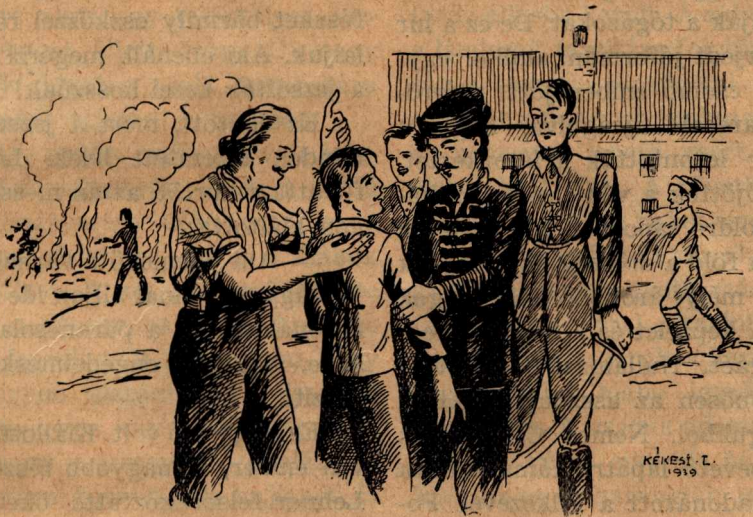
Egyszerre kétségbeesett mindenki. Nem tudták, átment-e vagy behullt a tűzbe. Azt se tudta senki, hogy miért tette a gyerek azt, amit tett. Fájdalmas csodálkozással álltak ott egy percig, akkor egyszer csak a füsttengeren keresztül lábuk elé esett egy kard, azután gyors egymásutánban még kilenc. Mindenki megértette a kisdíák gondolatát. Amikor a katonák a latorkertet tördelni kezdték, persze lerakták a kardokat a földre, a füst elől való visszavonulás közben pedig ottfelejtették. Ezt dobálta most át József ecsénk. Hihe-

uram — sipított a vékony hang és a következő pillanatban már ott állott Kepés József egész dísztelen, füstös mivoltában a szénior előtt. Az felkapta, megcsókolta a két arcát.

— Jól van fiam, ember vagy. Ez a teted jutalmat érdemel és ez nem is marad el. Jutalmad az, hogy elengedem neked azt a tíz pofont, amit ezzel a csinnyel kiérdemeltél.

Aztán újra megcsókolta. A tógátusok kézről-kézre adták a kis hőst. A hangulat itt olyan kitűnő volt, mintha Pallás földes tábora lakodalomba készült volna. A kardokat diadallal vitték fel a kis portára.

Amíg hátul mindezek történtek, a kis porta előtt viszonylagos nyugalom

Jól van fiam, ember vagy.

tetlen volt a tógások lelkesedése, mikor fölszedték a kardokat. Örömujjongásban törtek ki. A szénior elébük ugrott:

— Hallgassatok, szerencsétlenek. A kiabálás figyelmessé teszi a katonákat, azok idejönnek és megölik azt az okatlan kölyköt.

— Későn költek ők ahhoz szénior

volt. Eleinte reménytelen reménykedéssel várakozott a tömeg, hogy mi lesz a kert hátulján. Később a közönség utána akart menni a katonaságnak. Az alispán azonban megakadályozta ezt, a kerítés elé vezényelve a rendelkezésére álló református katolikusokat. A nép fenyegetőleg kezdett viselkedni. Egy

vén hajdú túlbuzgalmában közészaladt a népnek, ott aztán felpofozták csudarul, a mentéjét pedig lerángatták. Két társa segítségére sietett; ekkor a tömeg hirtelen bekerítette mindhármójukat. Baj lett volna, de ekkor az iskola tetejéről leszólt a zsoldárdiktáló hang:

— Ne bántsátok szegény muszáj-katolikusokat!

A közönség nevetett, s így egyelőre nem lett semmi baj.

De azért a nyugalom nem tartott sokáig. Egy csomó ember nézte az ostromot; ezek hordták a hírt folytonosan: Hogy a katonák kardélre hánynak minden élő lelket. Aztán, hogy a latorkert leronthatatlan. Későbbi hírnökök már azt hozták, hogy a hajduk betörték és most gyilkolják a tógásokat. De ez a hír még el se terjedt jóformán, amikor egyszerre nagy csomó ember jött, megrökönyödött arccal újságolva, hogy a hajduk már lerontották a latorkertet, de akkor előjöttek a vén Csécsy és háromszor a földre tapodott, mire rögtön meghasadt a föld a diákság és a hajduk között és a mély árokból kék lángok törtek fel. A képzelet és a babona megtette a magáét. Hullámszani kezdett a tömeg. Különösen az asszonyok voltak kikelve magukból. Nemes Csikó Sára egy óriási bevető lapátra támaszkodva izgatottan hadonázott a félkezével. Fokozta az izgalmat, hogy nemsokára a füstöt is kezdték látni, amely aztán lassan valóságos felhővé nőtt. Aztán jöttek a rendetlenül visszavonuló katonák, koromfekete arccal. Az ezerre menő tömeg néma félelemmel bámulta az érthetetlen dolgokat. Valami nagy erőt sejtett a nép, amely ezúttal az iskola érdekében dolgozik. Azzal nem igen volt tisztában; Istentől vagy ördögtől jön-e ez a segít-

ség, de a csodát, a futó katonákat látta és ez mély hatást tett rá. A katolikus vezetők érezni kezdték a helyzet reménytelen voltát. Kossovich, Léhner és Rajcsányi összedugták a fejüket.

— Talán halasztanánk az egész dolgot másorra — súgta az alispán. Léhner beleegyezően bólintott, de a jezsuita fanatikus tekintete megvillant.

— Krisztus és a szentek eleget tűrtek és vártak immár — csattant fel. — Ma itt az a nap, amikor minden ránk néz a nyitott egekből, ahol magunknak a ma szerzett érdemmel örök csillagkoronát fonandunk.

Az alispán vállat vont, Léhner habozott. Rajcsányi uram lángoló haraggal nézett nájuk. Most már kiabált.

— Parancsolom, hogy ezt a kígyófészket bármily eszközzel rögtön elfoglaljuk. Aki ellenáll, megérzi majd, hogy a jezsuiták kezei hosszúak!

Ez döntött, mert a jezsuitáktól félt minden teremtett lélek. Léhner megfúvatta a kürtöt, aztán messzeható hangon kiáltotta:

— Aki jelenlevő a várnak kötelezett jobbagya, azonnal álljon ide egy sorba a katonákkal, és a parancsolatokat teljesítse. Aki nem engedelmeskedik, telkét veszíti.

Ez nagy szó volt. Kiállott vagy negyven ember, legnagyobb részt molnárok. Lehner felsorakoztatta őket, aztán kiadta a parancsot.

— Ki-ki a maga szerszámával a kapura; vágni, amíg be nem omlik. A kardosok fegyverrel nyomják hátrább a népet. Az ellenállókat ütni kell.

A hajduk mozgolódni kezdtek. De annyi idejük se volt, hogy elinduljanak a kardosok után. Valaki felnézett; az iskola padlásán levő diákok odafent a tetőn hadonásztak a kardokkal. — Itt

a kardotok, hajdúk; gyertek be érte! — csúfondároskodtak a fickók. Újabb csúfság volt ez a katonaságnak. Lehner szidta őket, mint a bokrot. A nép pedig megbizonyosodván, hogy fegyver nincs a hajdúknál, impertinensül még közelebb kezdett nyomakodni. Közben nemcsak elől, hanem hátul is történt valami nevezetes. Tudjuk, hogy Csécsy uram kiadta a seniornak, hogy a kis portával szembenlevő Berjényi portára hordasson át száz szőlőkarót. Nagyon is jól számított a vén labanc ezzel a praktikával, mert a Berjényi uram menyecske lányának hamar eszébe jutott a dolog és odafordult a társaihoz.

— Asszonyok, a kollégiumból tegnap áthordattak ide hozzánk egy csomó karót; gyertek, kapjon fel ki-ki egyet.

Pár perc alatt egy tekintélyes asszonyi regiment állott össze. Új nagy erő, amely hivatta volt nemsokára döntő szerepet játszani a harcban.

A diákság persze nem igen volt értesülve a kinti dolgokról. A kert felőli betörés visszaverése után azonban a siker megint felszínre hozta a diákok közti ellentétet. A két párt működésbe lépett. Az auditoriumban, ahol kb. száz diák volt, feszült volt a hangulat. Egy kis, de nagyon elszánt párt Szomoló Gergely theologus vezetése alatt kijelentette, hogy a jezsoviták gyalázatos praktikáit túrni tovább nem hajlandó és követeli a kapu kinyitását és a téren levő katonasággal való megütközést. Az esküdtek ezt hírül vitték a rektornak. Ez vagy húsz megbízható hívével a kapu alá tolatta a Csertőrő uarm taligáit, aztán a zsákmányolt tíz karddal megholmi régi alabárdokkal felfegyverezte ugyanezt a húsz fiút, akik szembeálltak a kitörni készülő Szomoló pártiakkal. Ezek megpróbálták áttörni, de közben

oldaltűz alá vették őket a Cigánysor ámbitusán elhelyezkedett Csécsy pártiak, brúgódarabokkal és kavicsokkal dobálva a kitörni akarókat. A diákság véres összetűzése kikerülhetetlennek látszott. Közben pedig a molnárok fejsze-csapásai alatt a nagykapu kezdett behasadozni. Ekkor elkiáltotta magát Szomoló, a harci párt vezére:

— Emberek, itt a padlásfeljárat. Próbáljuk meg a padlásról a támadást!

Egy két perc, a harcvágyó fiatal emberek fenn voltak a padláson. Ebben a percben nagy robajjal bedőlt a kisporta kapuja. A jezsuiták örömrivalgásban törtek ki. Erre pedig nem volt okuk, mert a következő pillanatban nyolc-tíz lándzsa tartotta fel a hatalmas alkotmányt, amely a talyigákra esvén ferde állásba került. A súlyos kapu most a lándzsák taszítása folytán kezdett lassan a levegőbe emelkedni. — Menekülj! ordított a hajdúság és hátrálni akart, de ez nem volt lehető, mert a hátullevők előretolták őket. A következő pillanatban aztán a kapu rájuk esett. Fájdalmas ordítás; vagy két hajdú, aki fejére kapta az ütést, összerogyott, másik három kificamodott karral menekült, ismét másik három alászorult a kapunak és most kézzel lábbal hiába igyekezett kievickélni alóla. A hajdúk odasiettek és nagynehezen végre sikerült három társukat kihúzni és a harangláb mellé vinni. A nyolc sebesült hajdú nem tudott lábállani és nem vett többé részt semmiben. Társaik most a kizuhant kapu felett be akartak hatolni az épületbe, de akkor váratlanul a Csertőrő uram talyigáiból kettő kinyomult a bolthajtás alól, taszítva, tolvá a támadókat. A katonák hátráltak a furcsa fegyver elől és akaratlanul beleszaladtak az asszonyok soraiba. A fehércselédek, akik az előttük

álló katonáktól a talyigákat nem látták, egetverő sikoltozásba fogtak, mert azt hitték, hogy a hajdúk parancsra támadták meg őket. — Őli a labanc a népet! — ordított valaki, de olyan éles hangon, hogy egy pillanatra megállott minden. Most egy percnyi csend, erre egy borzasztó, víjjogásszerű sikoltás; eskóros Szöllősy Mária berohant a hajdúk közé. Valóságos örült volt. Habzott a szája; kézzel, lábbal rúgta, karmolta, püfölte a férfiakat és közben olyan hátborzongatóan üvöltött hozzá, hogy a harcedzett erős emberek borzadva hátrálni kezdtek. És egymaga bizonyára megszalasztotta volna az egész ármádiát, szaladni is kezdett arrafelé, de akkor egyszerre nagyot ugrott; nem előre, hanem magasan fel, aztán egy utolsó rikoltással elvágódott a földön. Vonagló testével, fennakadt szemféhérel borzasztó látvány volt. Akik tudták róla, hogy nyavalyatörős, nem lepődtek meg különösen, de a messzebb állók elkezdtek kiabálni:

— Leszúrták, megölték, gyilkol a hajdú!

Nagy kör kerekedett a test körül. A vezénylő tiszt ijedten odarohant és lehajolt az asszonyhoz, hogy lássa él-e. Vesztére jött a tiszt. Mert amíg előrehajolva az elesett nőt nézegette, nemes Csikó Sára az irtóztató bevető lapáttal hátulról, vízszintesen ráütött, de olyat, hogy az ütés hangja egy mozsárágyúval vetekedhetett volna. A tiszt olyan lendületet tett előrekapott két karjával, mint valami kis madár, amikor el akar repülni, aztán békamódra hasravágódott, irtóztató káromkodások közben. A hajdúk rögtön rárohantak Nemes Csikó Sára, de ebben emberükre akadtak, mert Badé Kali, Meszes Rozi, de első sorban vagy tíz polgárasszony a Hécéből

felvette a harcot a nagytermetű Simjon Anna és Kurta Kata vezérlete alatt. Nagy részük pusztá kézzel volt, de karó is puffant olykor a hajdúk fején, hátán. A katonák brutálisan kezdtek püfölni, de az asszonyok körülkapták őket. A bekerítettek, látván a veszélyt, az épület fala mellé igyekeztek, ahol nem lehetett körülvenni őket. Nagy erőfeszítéssel pár perc múlva el is jutottak a kívánt helyre. Pedig kár volt olyan nagyon igyekezni, mert éppen a falnál várta őket a legnagyobb veszedelem. Alighogy megvetették ott a hátukat és nekiveselkedtek a küzdelemnek, egyszerre felülről, a derült égből olyan hatalmas dézsa víz szakadt a fejükre, hogy a lélekzetük is elállott tőle. A következő pillanatban még négy ilyen dézsa víz, egy nagy halom kőpor, tégladarabok és ócska deszkák hullottak le zápor gyanánt a kollegium padlásáról, ahol a Szomolópárt lépett akcióba. Ez volt a perc, amely végkép eldöntötte az összeütközést. A hajdúság futásnak eredt; a vérszemet kapott száz meg száz asszony pedig utána. A cél a harangláb volt, ahol a hajdúk azt remélhették, hogy védekezhetnek az ádáz asszonyi nem ellen. De odajutni nem volt gyerekjáték. Az ütlegek, pofonok, rúgások és karmolások kálváriáján át sokan eljutottak a harangtoronyig. Mások, mint pl. a molnárok, szétszaladtak. A hajdúság teljesen meg volt pocsékolva. Lehner udvarbíró, Zorger, az egeri kanonok, meg az óvatos Rajcsányi rendfőnök még idejében bementek a harangláb lépcsőjére, de a visszavonuló Kossovich alispán bizony kapott a fejére vagy kettőt a karókkal. Erre dühös lett és szembefordult a néppel. Megismerték és kitérték az útjából.

(Folytatása következik)

BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenkint 2 pont.)

Glarcsa

Marschalkó Gyula

Borbély

Borbély Károly

TUSASA**Gabonaféle 'D***Sándor*

Sándor Judit

Jekisa

Jekisa Ervin

**DOB
KE****A unoka-d****LÓUGRÁS.**

(4 pont.)

Gyenyey György

*Nem érdekel meg
bejósan, de
hozzespon
is bejósan*

<u>N*</u>	<u>G</u>	<u>E</u>	<u>I</u>	<u>M</u>	<u>A</u>	<u>O</u>	<u>B</u>
<u>N</u>	<u>N</u>	<u>E</u>	<u>H</u>	<u>K</u>	<u>S</u>	<u>É</u>	<u>J</u>
<u>E</u>	<u>D</u>					<u>A</u>	<u>P</u>
<u>O</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>D</u>	<u>S</u>	<u>O</u>	<u>A</u>	<u>R</u>
<u>N</u>	<u>M</u>	<u>Z</u>	<u>S</u>	<u>S</u>	<u>E</u>	<u>A</u>	<u>J</u>

Tréfás székely szójárás nem valószínű esetekre.

Pontversenyünk állása: Andreics Etus 54, Barna Imre 16, Bánky Zoltán 138, Becskő Zsuzsánna 80, Boross László 18, Bruckner József 140, Csáky Csaba 6, Czinkotszky István 18, Farkas János 68, Fazekas László 70, Filipinyi János 130, Forster Miklós 68, Gulyás Mihály 56, Gyenyey György 130, Györe János 42, Jankó Miklós 84, Jekisa Ervin 50, Kozma Márta 40, Kokavecz Károly 18, Kupfer Péter 50, Lackner Sándor 34, Lakos György 90, Lestyán Goda György 18, Lestyán Goda Mária

18, Marschalkó Gyula 140, Mohos Olga 17, Odorfer Magda 140, Pamer Eleonora 18, Pataki Lenke 142, Sándor Judit 145, Schäfer Henrik 17, Schmidt Gusztáv 18, Simon Margit 36, Szokolay Sándor 56, Unger László 30, V. Horváth József 50, Varsányi Andor 18, Vánkos József 18, Vitéz Lóránt 18.

Márciusi számunk rejtvényeinek megfejtéséért könyvjutalmat nyert **Farkas János** Békéscsaba V. Szepesi-u. 21. és **Fazekas László** III. o. t. Bpest Ev. Internátus.

Az 1939. márciusi szám rejtvényeinek megfejtése.

J O B B N E M V A G Y O K
Á R A D A T ■ I T T E N I
Z G ■ A P E H E L Y ■ D S
M Ó R ■ I L O N A ■ R A K
I N Á R ■ E R A ■ K O V A
N A P O M ■ T ■ A L K A R
N ■ A H A L O T T A K ■ Á
Y U K O N ■ B ■ I G Á S C
I N O G ■ H Á P ■ E N I S
T Ú L ■ F O G R A ■ T R O
O S ■ Á R N Y É K A ■ Ó N
T E L K E S ■ D A G Á L Y
T A V A S Z V A N U R F I

F M B B E R T E L E N S É G
P Á ■ P A R K E M E ■ L Y
E N A ■ L E P E L ■ S E U
R H ■ M ■ S E L ■ G ■ T M
J Ó L É T ■ L ■ G Y A H Ó
E G O M Á R ■ A V O N A L
S Y R O V ■ S ■ A Z É L C
S N U R ■ M E R ■ Ó R Á S
Á E S ■ S E P E R ■ A L Ó
R ■ ■ S Z Ö E N N E ■ ■ L
O ■ A L É T R A ■ L E ■ T
S S ■ E M I T T E N ■ L Ó
M E S T E R E M B E R E K

BETŰREJTVÉNYEK.

1. Katona. 2. Eperfa. 5. Gondola. 4. Megaláz.

KOCKAREJTVÉNY.

Galagonya.

Aratókat.

Lakatos.

A tarok.

Gótok.

Okok.

Nas.

YT.

A.

Mit nyújt az Evangélikus Egyházkerü- letek Jóléti Egyesülete.

A családban előforduló halálesetkor temetkezési segílyt. Kiházasítási, tanulmányi és neveltetési segílyt. — Élet, nyugdíj, tűz, jég, betörés, baleset, szavatosság, gyár, autó biztosításainak a legolcsóbb díjtételét. — A tagok érdekeit a Jóléti Egyesület gondos figyelemmel segíti elő. — Evangélikus egyházát támogatja mindenki, aki a Jóléti Egyesületet felkarolja. — Hívja fel mindenki a hittestvérek figyelmét a Jóléti Egyesületre.

Felvilágosítással és tájékoztatással szolgál az egyesület központja: Budapest, IV., Fehérhajó-u. 8—10. (Ev. bérház). Telefon: 186—332, valamint a kerületi fiókok: Békéscsaba, Debrecen, Érsekújvár, Győr, Kassa, Miskolc, Pécs, Szeged, Szombathely. Minden egyházközségben megbízottai vannak az egyesületnek. — Állandóan felveszünk és foglalkoztatunk megfelelő javadalmazással tagszerzőket, hölgyeket is.

BUDAPEST, 1939. ÁPRILIS.

XVII. ÉVFOLYAM 8. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította Algöver Andor.

Főszerkesztő: Dr. Bánkúti Dezső. Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Rempert Elek.

Szerkesztő bizottság: Dr. H. Gaudy László, Bpest, Dr. Keken András, Hódmezővásárhely, Raskó Kálmán, Szarvas, Dr. Ruhmann Jenő, Sopron, Weiszer Gyula, Nyiregyháza, Dr. Zelenka Margit, Bpest.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Bpest, VII., Damjanich-u. 28b, III. 22. küldendők

A kiadóhivatal vezetője: Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4. II. 2.

Postatakarékpénztári csekkszámla: 26.111.

A lap megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 4 pengő; egyes szám ára 50 fillér.

ifj. Kellner Ernő könyvnyomdája, Budapest, V., Csáky-utca 10. — 88650